

Erasmus+

Co-funded by the Erasmus+ programme of the European Union

LIETUVIŲ KALBA

INTELEKTUALINIS PRODUKTAS Nr. 1:

TYRIMO ATASKAITA, POŽIŪRIS Į DUALINĘ SISTEMĄ

ERASMUS +PROJEKTAS „STRATEGINĖ PARTNERYSTĖ ĮGYVENDINANT DUALINĘ SISTEMĄ”

Projekto numeris: 2014-1-PL01-KA202-003638

Programa: Erasmus+

Pagrindinis veiksmas: 2 pagrindinis veiksmas - Bendradarbiavimas dėl inovacijų ir pasikeitimo gerąja patirtimi

Veiksmas: Strateginė partnerystė

Labiausiai įtakojama sritis: Strateginės profesinio mokymo ir rengimo partnerystės

<http://dual.krzyzowa.org.pl/>

Erasmus+

Šis leidinys finansuotas Europos Komisijos lėšomis. Šiame leidinyje pateikta informacija atspindi požiūrį ir nuomonę leidinio autorių, todėl Europos Komisija ir Nacionalinė Erasmus+ Agentūra neatsako už leidinyje pateiktos informacijos panaudojimą ir turinį.

Tyrimo ataskaita, požiūris į dualinę sistemą

ATLIKTAS ERASMUS+ PROJEKTO „STRATEGINĖ PARTNERYSTĖ ĮGYVENDINANT DUALINĘ SISTEMĄ" METU

Projekto partneriai:

- 1) *Fundacja Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego, Lenkija*
- 2) *Grone-Schulen Niedersachsen GmbH, Vokietija*
- 3) *Grone Netzwerk Hamburg gGmbH, Vokietija*
- 4) *CELF- Center for Erhvervsrettet uddanneiser Lolland- Falster, Danija*
- 5) *Anykščių švietimo pagalbos tarnyba, Lietuva*

I. Tyrimo metodologija

I.1. Tyrimo tikslas

- II. Tyrimo tikslas atskleisti požiūrį ir įvertinti profesinio mokymo sistemą partnerinėse šalyse. Taip pat visų tikslinių grupių atstovų buvo prašoma pateikti pasiūlymus sistemos tobulinimui. Tyrimo rezultatų išvados turėtų būti panaudojamos profesinio mokymo sistemos tobulinimui.

I.2. Tikslinių grupių apibūdinimas

Tyrimo dalyvavo šių tikslinių grupių atstovai:

1. Profesinių mokyklų mokiniai
2. Profesijos mokytojai ir direktoriai
3. Verslininkai ir darbdaviai
4. Asmenys, suinteresuoti profesinio mokymo sistema: mokyklų patarėjai, asmenys suinteresuoti švietimo sistema, suinteresuoti mokslo ir darbo rinkos bendradarbiavimu asmenys ir kt.

Tyrimas atliktas artimiausioje partnerinės institucijos vietoje, t.y. Žemutinėje Silezijoje, Lenkijoje, Vokietijos regionuose, iš kurių buvo projekto partneriai – Grade-Schooler Niedersachsen iš Žemutinės Saksonijos ir Grone Netzwerk iš Hamburgo, Lolland –Faster regione Danijoje ir pietinėje Lietuvoje.

Lenkijoje ir Vokietijoje (Žemutinėje Saksonijoje) anketos buvo pateiktos popierine forma, o kitos institucijos anketas pateikė internetu.

I.3. Anketos

Anketos klausimai parengti pagal konkrečius dualinės sistemos poreikius kiekvienoje šalyje.

1 Dalis. Lenkija

Tikslinė grupė	Profesinių mokyklų mokinės ir mokiniai				
Projekto pavadinimas ir numeris	Strateginė partnerystė įgyvendinant dualinę sistemą 2014-1-PL01-KA202-00003638				
DATA	2015 II	Vieta	Žemutinė Silezija, Lenkija		
Informacija apie mokinį	Igyjama profesija	Viešbučio darbuotojas, ekonomistas, virėjas, kavinės darbuotojas		Lytis	Moreris: 68 Vyras: 32

Atsakymai į klausimus anoniminiai.

1. Kas Jus paskatino mokytis profesinėje mokykloje? (Galite pažymėti kelis atsakymus)

- pats nusprendžiau 28 %
- gerai apmokamas darbas 25 %
- patarė profesijos konsultantas 2 %
- patarė tėvai 8 %
- padėjo apsispręsti pagrindinės mokyklos mokytojai 0 %
- draugų įtaka 10 %
- noras kuo greičiau tapti savarankišku 12 %
- galimybė gauti gerai apmokamą darbą 13 %
- kita (nurodykite) 2 %

2. Ar esate patenkintas(-a) mokymuisi profesinėje mokykloje? (1-6)

Prašome pateikti atsakymus 1–6 skalėje, kai 1 – žemiausias įvertinimas, 6 – aukščiausias įvertinimas

1. 1%
2. 11%
3. 37%
4. 27%
5. 23%
6. 1%

3. Ar Jūsų profesinės mokyklos mokiniai gerai parengiami profesijai, kurią ketina įgyti? (skalė nuo 1 iki 6)?

1. 1%
2. 11%
3. 37%
4. 27%
5. 23%
6. 1%

4. Ar įmonė, kurioje atliekate praktinį mokymą (praktiką), gerai Jus parengia būsimam darbui? (Skalė nuo 1 iki 6)?

1. 4%
2. 12%
3. 27%
4. 32%

5. 17%

6. 8%

5. Ar gerai jaučiatės įmonėje, kurioje atliekate praktiką?

1. 8%

2. 9%

3. 14%

4. 19%

5. 26%

6. 24%

Komentarai:

Aš neatlikau praktikos. (5 %)

Manęs nedomina šis darbas/ aš nedirbu pagal profesiją. (3 %)

Bloga atmosfera (3 %)

Aš jaučiuosi išnaudojamas, atlieku užduotis nesusijusias su savo būsimu darbu. (3 %)

Nieko neišmokau. (2 %)

Per mažai praktikos ir per daug teorijos.

Labai menkai mokykla parengia darbui.

Stiprybės:

Gera atmosfera (16 %)

Man patinka ką darau. Tai įdomus ir gerai apmokamas darbas. (10 %)

Aš išmokau labai daug. (9 %)

Mane vertina kolegos, man patinka būti su žmonėmis (4%)

6. Kas daugiau Jums suteikia paramos, atliekant praktinį mokymą?

Įmonė 40%

Profesinė mokykla 60%

7. Kaip Jūs vertinate profesinio mokymo: teorinės ir praktikos dalių santykį?

Turėtų būti daugiau praktikos 77 %

Manau, kad jos optimalios 14 %

Turėtų būti daugiau teorijos 2 %

Neturiu nuomonės 7 %

8. Kas, Jūsų manymu, yra pozityvu Jūsų profesiniame mokyme?

Praktika 31 %

Mano profesija reikalinga darbo rinkai 17 %

Darbas komandoje 16 %

Tobulėjimas 12 %

Man patinka mano darbas 7 %

Galimybė naudoti užsienio kalbą 5 %

Geras darbo užmokestis ateityje 4 %

Tvarkaraštis 4 %

Mokytojai 3 %

Mokyklos bazė 3 %

Praktinių įgūdžių įgijimas 2 %

9. Ką būtų galima patobulinti profesiniame mokyme?

Daugiau praktikos 51 %
 Daugiau praktikos darbo vietoje 26 %
 Neatsakė 16 %
 Geresnė įranga mokykloje 7 %
 Nieko 6 %
 Geriau organizuojamas mokymas 5 %
 Produktai perkami mokyklos 3 %
 Neturiu nuomonės 3 %

Tikslinė grupė	Profesinių mokyklų mokytojai ir direktoriai				
Projekto pavadinimas ir numeris	Strateginė partnerystė įgyvendinant dualinę sistemą 2014-1-PL01-KA202-00003638				
DATA	II 2015	VIETA	Wałbrzych, Lenkija		
MOKYTOJAI DIREKTORIAI	Darbo patirtis	4 - 35	Lytis	Moterys 24 Vyrai 6	

Bendras profesinio mokymo organizavimo metodų įvertinimas	6 Tikrai TAIP	5 Tikriausiai TAIP	4 Iš dalies	3 Neturiu nuomonės	2 Tikriausiai NE	1 Tikrai NE
1. Ar mokykla, kurioje Jūs dirbate, gerai parengia mokinius darbo rinkai?	87 %	13%	0%	0%	0%	0%
2. Ar Jūsų mokykloje mokymo metodai tinkamai priderinti prie darbdavių poreikių?	73%	23%	0%	0%	0%	0%
3. Ar, Jūsų manymu, profesinis mokymas Jūsų šalyje organizuotas optimaliai?	20%	23%	37%	20%	0%	0%
4. Ar, Jūsų nuomone, mokiniai yra patenkinti profesinio mokymo organizavimu?	23%	47%	13%	17%	0%	0%

Mokytojų komentarai:

Moksleiviai mokydami teorinių dalykų yra gerai paruošiami darbo rinkai ir tenkina darbdavių lūkesčius.
 Pabaigę profesinę mokyklą moksleiviai lengvai suranda darbą. Darbdaviai patenkinti jų parengimu.
 Rengiame tų profesijų atstovus, kokių reikia. Darbo rinkai.
 Profesinis mokymas, ypatingai bankininkystės ir įstaigų administravimo srityje, neatitinka moksleivių lūkesčių.
 Moksleiviai jaučiasi gerai praktikos metu – jie dirba darbą, kurį studijuoja.
 Jauni žmonės labai gerai parengiami egzaminams. Jie įsidarbina jau studijų metu. Jie mielai dalyvauja moksleivių mainų programose užsienio šalyse.
 Moksleivių nuomone, kai kurios grupės trūksta praktikos įmonėse.
 Darbdaviai turėtų dalyvauti profesiniame mokyme.
 Profesinio mokymo biudžetas, skirtas medžiagoms ir produktams, turėtų būti didinamas.
 Darbdaviai turėtų pabaigti 100 % profesinio mokymo programų.

5. Moksleivių praktinio mokymo trukmės įvertinimas

Praktinio mokymo dienų skaičius per mažas 60 %

Praktinio mokymo dienų skaičius yra tinkamas profesiniams įgūdžiams įgyti 20 %

Sunku atsakyti 20 %

Komentariai:

Neatsakė (9)

Praktiniams mokymui skirti vieną mėnesį per trimestrą (6)

2 mėnesiai praktikos per metus (5)

Praktika 2: teorija 3 (4)

Praktika 1: teorija 2 (2)

2 savaikių praktika kiekvieną trimestrą suteikia galimybę tobulėjimui

Nežinau (2)

6. Kur galima geriausiai išmokti praktinių profesinių įgūdžių?

Mokyklų profesinėse dirbtuvėse- 46 %

Įmonėje- 54 %

7. Kaip Jūs vertinate savo moksleivių teorines žinias, įgyjamas profesinėje mokykloje?

1. 0%

2. 3%

3. 3%

4. 34%

5. 60%

6. 0%

8. Kaip Jūs įvertinate savo moksleivių praktinius įgūdžius, įgyjamus profesinėje mokykloje?

1. 0%

2. 0%

3. 3%

4. 30%

5. 67%

6. 0%

9. Ar turite pastebėjimų?

Ne- 100 %

Tikslinė grupė	Su verslu susijusių įstaigų atstovai / suinteresuoti mokslo ir darbo rinkos bendradarbiavimu asmenys		
Projekto pavadinimas ir numeris	Strateginė partnerystė įgyvendinant dualinę sistemą 2014-1-PL01-KA202-00003638		
DATA	II 2015	Vieta	Žemutinė Silezija
		Lytis	Moterys 17, vyrai 13

1. Bendras profesinio mokymo organizavimo metodų įvertinimas	Tikrai TAIP (6)	Tikriausiai TAIP (5)	Iš dalies (4)	Neturiu nuomonės (3)	Tikriausiai NE (2)	Tikrai NE (1)
Ar profesinės mokyklos gerai parengia mokinius darbo rinkai?	0%	13%	37%	0%	40%	10%
Ar praktikos organizavimas gerai parengia mokinius darbo rinkai?	0%	13%	20%	10%	44%	13%
Ar profesinės mokyklos ir įmonių bendradarbiavimas Jūsų šalyje yra optimalus?	0%	3%	16%	13%	42%	26%
Komentariai: Nėra komentarų (8) Specifinių profesinių mokyklų trūkumas. (6) Mokyklų profesinės dirbtuvės nėra aprūpintos tinkamu inventoriumi. (4) Per mažai laiko praktikai. (4) Praktikos trukmė įmonėje yra per trumpa. (4) Daugelis profesinių mokyklų mūsų regione ruošia nereikalingų specialybių absolventus. Tik viena mokykla nuolat bendradarbiauja su keletu įmonių. (3) Įmonės nenoriai su mokyklomis – darbo įmonės bendradarbiavimas (išlaidos, profesijos mokytojų stoka) (2) Mokyklos parengia darbui, problema surasti įmonę moksleivių praktikai ir darbui. Senos, atgyvenusios sistemos. Moksleiviai įgyja daugiau teorinių žinių nei praktinių įgūdžių. Moksleiviai nenoriai atlieka praktiką, jie bijo bedarbystės. Profesinių mokyklų mokytojai nutolę nuo praktinių dalykų.						

2. Ar profesinis mokymas atitinka darbo rinkos lūkesčius? (skalė nuo 1 iki 6)

1. 3 %
2. 33 %
3. 50 %
4. 7 %
5. 7 %
6. 0 %

Komentariai:

Darbdaviai tikisi ilgesnio praktinio mokymo ir darbo patirties.
Būtina stiprinti bendradarbiavimą su darbdaviais.
Jauni darbuotojai nėra savarankiški ir nenori mokytis.
Sutarčių su darbdaviais stoka, kad moksleivis pabaigęs mokslus galėtų rasti darbo vietą. (3)
Trūkumas reikalingiausių specialybių. (6)
Jaunimas emigruoja ieškodami darbo svetur.
Per trumpa praktika.
Pasenę standartai. (2)
Per siauros specializacijos.

3. Kaip būtų galima patobulinti profesinį mokymą, kad mokymo metu įgytos kvalifikacijos atitiktų darbo rinkos poreikius? (Galite pažymėti kelis atsakymus)

- stiprinti mokyklų ir darbdavių bendradarbiavimą 28 %
- išvystyti profesinio mokinių konsultavimo sistemą 14 %
- stiprinti visų institucijų bendradarbiavimą 8 %

- vykdyti profesinio mokymo programas atsižvelgiant į darbdavių poreikius 15 %
- didinti praktinių užsiėmimų ir praktikos valandų skaičių, lyginant su teoriniais užsiėmimais 17 %
- keisti įmonių, kurios priima moksleivius į praktiką, požiūrį 18 %

Komentarai:

- Darbo įmonėje galimybės. (4)
- Darbdavys turėtų žiūrėti į praktikantą kaip į ateities investiciją.
- Atsakingas, pagarbus ir atviras požiūris į praktikantą.

4. Kur galima geriausiai išmokti praktinių profesinių įgūdžių?

- mokyklų profesinėse dirbtuvėse 17 %
- įmonėje/ pameistrystė/praktikos metu 83 %
- kita (nurodykite) 0%

5. Kaip Jūs vertinate moksleivių teorines žinias, įgyjamas profesinėje mokykloje? (prašome nurodyti skalėje nuo 1 iki 6)

1. 3%
2. 7%
3. 64%
4. 23%
5. 3%
6. 0%

6. Kaip Jūs vertinate moksleivių praktinius įgūdžius, įgyjamus profesinėje mokykloje?

1. 7%
2. 27%
3. 56%
4. 3%
5. 7%
6. 0%

7. Profesinio mokymo sistemos vertinimas.

Moksleiviai nepakankamai parengiami darbui.

Rengiamos nereikalingos profesijos..

Nutolę nuo darbo rinkos poreikių. (4)

Nepakankamas švietimo finansavimas.

Per mažai laiko praktikai (4)

Nepakankamas dėmesys užsienio kalbų mokymui.

Pradinis lygis, mažai progreso..

Moksleiviai nedirba savarankiškai praktikos metu..

Viskas gerai.

Ne pats geriausias lygis. (2)

Blogai.

Mokyklų ir darbdavių lūkesčiai yra skirtingi.

Pasiūlymai:

Aukštesnės kokybės praktika, ilgesnis laikas. (12)

Nuolatinis darbdavių ir mokyklų bendradarbiavimas. (11)

Erasmus+

Reikia daugiau profesinių mokyklų. (10)
 Profesionalūs seminarai. (3)
 Profesinis mokymas kitoje šalyje.
 Nominacijos mokykloms.
 Naujos mokyklos, nauji mokytojai.
 Pradėti profesinį mokymą gimnazijose..
 Mažiau bendrųjų dalykų.

Tikslinė grupė	Verslininkai		
Projekto pavadinimas ir numeris	Strateginė partnerystė įgyvendinant dualinę sistemą 2014-1-PL01-KA202-00003638		
DATA	II 2015	Vieta	Žemutinė Silezija
		Lytis	Moterys 12, vyrai 18

1. Bendras profesinio mokymo organizavimo metodų įvertinimas	6 Tikrai TAIP	5 Tikriausiai TAIP	4 Iš dalies	3 Neturi nuomonės	2 Tikriausiai NE	1 Tikrai NE
• Ar profesinės mokyklos gerai parengia mokinius darbo rinkai?	0%	3%	30%	17%	30%	20%
• Ar profesinių mokyklų mokymo programa tinkamai priderinta prie įmonėje atliekamos praktikos?	0%	3%	33%	17%	37%	10%
• Ar gamybinė praktika priderinta prie darbo rinkos?	0%	3%	37%	17%	30%	13%
Komentarai: Vyraujantis mokyklinis mokymas. Profesionalų pozityvių nuostatų stoka. Nepakankamas praktinis mokymas. (4) Mokymo programos pasenusios ir neatitinkančios darbo rinkos poreikių. (7) Absolventai nepasirengę pradėti dirbti to darbo, kurio praktiką atliko. (2) Moksleiviai, mokyklos ir darbdaviai tarpusavyje nebendradarbiauja. (2) Netinkamos mokyklų dirbtuvės. Senos technologijos. (3) Per mažai profesinių mokyklų. (3) Žema moksleivių mokymosi motyvacija. Mano įmonė neturi moksleivių, kurie atliktų praktiką. Profesinis mokymas yra tai, kai moksleiviai darbo vietoje jaučiasi mėgstami.						

2. Kaip profesinis mokymas atitinka darbo rinkos lūkesčius? (skalė nuo 1 iki 6)

1. 10%
2. 37%
3. 50%
4. 3%
5. 0%
6. 0%

Komentarai:

Darbdaviai įvertina darbuotojų praktinius gebėjimus.

Nėra reguliavimo tarp darbdavių poreikių ir švietimo sistemos. (5)

Per mažai įgūdžių darbinei veiklai. (4)

Profesionalų stoka. (2)

3. Kaip galima patobulinti profesinį mokymą, kad mokymo metu įgytos kvalifikacijos atitiktų darbo rinkos poreikius? (Galite pažymėti kelis atsakymus)

- stiprinti mokyklų ir darbdavių bendradarbiavimą 32 %
- išvystyti profesinio mokinių konsultavimo sistemą 7 %
- stiprinti visų institucijų bendradarbiavimą
- vykdyti profesinio mokymo programas atsižvelgiant į darbdavių poreikius 19 %
- didinti praktinių užsiėmimų ir praktikos valandų skaičių, lyginant su teoriniais užsiėmimais
- didinti teorinių užsiėmimų valandų skaičių 1%
- keisti verslininkų požiūrį į moksleivių praktiką darbo vietoje 18 %
- teisiniais sprendimais 17 %

Komentarai:

Atlyginimas moksleiviams atliekantiems praktiką. (2)

Darbo užmokestis darbdaviams. (6)

Papildomas užmokestis praktikos vadovų supervisoriams.

Mokesčių lengvatos darbdaviams.

Tobulinti karjeros konsultantų įgūdžius - žinios apie darbo rinką.

4. Kur galima geriausiai išmokyti praktinių profesinių įgūdžių?

- mokyklų profesinėse dirbtuvėse 8 %
- įmonėje/ pameistrystė/praktikos metu 83 %
- kita (nurodykite) 9 %

Darbo vietoje yra tikras bendradarbiavimas su mokykla.

Skatinti mokyklų jungimąsi su didelėmis įmonėmis, tai garantuos įdarbinimą.

5. Kaip Jūs vertinate moksleivių teorines žinias, įgyjamas profesinėje mokykloje? (prašome nurodyti skalėje nuo 1 iki 6).

1. 3%
2. 31%
3. 59%
4. 7%
5. 0%
6. 0%

6. Kaip Jūs vertinate moksleivių praktinius įgūdžius, įgyjamus profesinėje mokykloje?

1. 3%
2. 31%
3. 59%
4. 7%
5. 0%
6. 0%

7. Kokį vaidmenį gali atlikti įmonė dualinio profesinio mokymo sistemoje?

Darbdaviai gali sukurti geras sąlygas praktiniam mokymuisi. Profesinis mokymas galėtų būti savanoriškas.

Pastovus bendradarbiavimas su mokykla. (7)

Pastovus bendradarbiavimas su tais pačiais moksleiviais. (2)

Darbdavių ir studentų atliktų užduočių monitoringas.

Papildomi pinigai profesiniam mokymui. (3)

Aš norėčiau turėti moksleivių praktikantų. (4)

Atitinkantis mano poreikius profesinis mokymas.

Manęs tai nedomina. (3)

Neatsakė. (9)

8. Ką Jūs pakeistumėte profesinio mokymo sistemoje Jūsų šalyje?

Būtina keisti požiūrį į profesines mokyklas kaip blogiausias mokyklas.

Praktinis mokymas turi vykti kartu su teoriniu mokymu, 3 dienas per savaitę.

Daugiau praktikos. (3)

Darbdaviai turėtų būti mokama už moksleivių praktiką. (3)

Gera mokyklų techninė bazė.

Geresnis išsilavinimas profesijos mokytojams -egzaminai.

Savanoriška veikla parodant darbui reikalingus įgūdžius.

Grįžti prie buvusios profesinio mokymo sistemos. (2)

Praktinis mokymas turi vykti šiuolaikinėje darbo vietoje, svarbiausia įgūdžiai ir gebėjimai.

Pastovus bendradarbiavimas visuose lygmenyse. (5)

Profesinis konsultavimas kiekviename švietimo lygmenyje.

Pozityvių nuostatų formavimas. (2)

Daugiau profesinių mokyklų reikia. (2)

Neturi nuomonės (14)

Apibendrinimas

Išsakyta daug skirtingų nuomonių, Moksleiviai ir mokytojai nusiteikę labiau optimistiškai, darbdaviai ir asmenys, suinteresuoti profesiniu mokymu nėra labai patenkinti. Dauguma respondentų pabrėžė, kad būtina ilginti praktinį mokymą. Visų grupių atstovai nurodė, kad būtina kurti šiuolaikinę profesinio mokymo sistemą Lenkijoje

Stiprybės:

Bendradarbiavimas ir jo stiprinimas aktualus visoms tikslinėms grupėms.

Silpnybės:

Tikrovės neatspindintis mokytojų požiūris apie moksleivių parengimą darbui.

Bendradarbiavimo stoka.

Per trumpas praktinis mokymas.

Klaidingi praktinio mokymo atvejai.

Mokyklų stoka.

Profesijų stoka.

Rekomendacijos:

Mokykloms:

Mokymo programų atnaujinimas pagal darbdavių lūkesčius.

Ilgesnis praktinis mokymas.

Geresnis bendradarbiavimas su darbdaviais nustatant bendrus poreikius ir įvertinant praktinį mokymą.

Tobulinti praktikos vadovų kompetencijas.

Moksleiviams:

Geresnis parengimas.

Nuostatų keitimas, pozityvus ir atviras mokymas.

Darbdaviams:

Erasmus+

Rūpintis darbo atmosfera.

100 % realizuoti profesinio mokymo programas.

Sudaryti sąlygas atlikti realų darbą.

Bendradarbiauti su mokyklomis ir profesiniu mokymu suinteresuotais asmenimis.

Profesiniu mokymu suinteresuotiems asmenims:

Bendradarbiavimas su kitomis institucijomis.

2 Dalis Vokietija

Tikslinė grupė	Profesinių mokyklų mokiniai			
Igyjama profesija	Viešbučių darbuotojai, siuvėjai, pardavėjai, virėjai, maitinimo paslaugų darbuotojai, biuro darbuotojai, atestuoti ir neatestuoti priežiūros asistentai, socialiniai asistentai, sandėlininkai, bankų specialistai, sveikatos priežiūros padėjėjai, mokesčių specialistai, automobilių dažytojai, reklamos specialistai.			
Projekto pavadinimas ir numeris	Strateginė partnerystė dualinės sistemos plėtros reikmėms 2014-1-PL01-KA202-00003638			
DATA	2015 IV-V	Vieta	Hamburgas, Žemutinė Saksonija, Vokietija	
Informacija apie mokinius Hamburgas	Amžius	17-46	Lytis	Moteris: 45 Vyras: 45
Informacija apie mokinius Žemutinė Saksonija	Amžius	17-57	Lytis	Moteris: 101 Vyras: 20

Atsakymai į klausimus anoniminiai.

1. Kas Jus paskatino mokytis profesinėje mokykloje? (Galite pažymėti kelis atsakymus)

- pats nusprendžiau 29 %
- gerai apmokamas darbas 9 %
- patarė profesijos konsultantas 6 %
- patarė tėvai ar draugai 15 %
- padėjo apsispręsti pagrindinės mokyklos mokytojai 4 %
- noras kuo greičiau tapti savarankišku 4 %
- galimybė gauti gerai apmokamą darbą 19 %
- kita (nurodykite) 10 %

*darbo šalyje trūkumas
geras susisiekimasis*

2. Ar esate patenkintas(-a) mokymuisi profesinėje mokykloje? (1-6)

Prašome pateikti atsakymus 1–6 skalėje, kai 1 – žemiausias įvertinimas, 6 – aukščiausias įvertinimas

1. 1%
2. 4%
3. 10%
4. 29%
5. 43%
6. 13%

3. Kaip Jūs įvertintumėte profesinės mokyklos mokinių parengimą profesijai, kurią ketinate įgyti? (skalė nuo 1 iki 6)?

1. 1%

- 2. 2%
- 3. 15%
- 4. 34%
- 5. 40%
- 6. 9%

4. Kaip Jūs įvertintumėte įmonės, kurioje atliekate praktinį mokymą (praktiką), parengimą profesijai, kurią ketinate įgyti? (skalė nuo 1 iki 6)

- 1. 0%
- 2. 6%
- 3. 14%
- 4. 28%
- 5. 39%
- 6. 13%

5. Ar gerai jaučiatės įmonėje, kurioje atliekate praktiką? (skalė nuo 1 iki 6)

- 1. 0%
- 2. 10%
- 3. 12%
- 4. 12%
- 5. 37%
- 6. 29%

Mokinių komentarai:

teigiama požiūrio į praktikantą stoka

bloga atmosfera darbe

santykiai ne visada geri, praktikos vadovai nepakankamai reiklūs.

6. Kas daugiau Jums suteikia paramos, atliekant praktinį mokymą?

Įmonė 37 %

Profesinė mokykla 21 %

Kitos institucijos, pvz. Grone 21 %

Išvardintos institucijos vienodai 21 %

7. Kaip Jūs vertinate profesinio mokymo: teorinės ir praktikos dalių santykį?

Turėtų būti daugiau praktikos 24 %

Manau, kad jos optimalios 39 %

Turėtų būti daugiau teorijos 18 %

Neturiu nuomonės 19 %

8. Kas, Jūsų manymu, yra pozityvu Jūsų profesiniame mokyme?

Gera atmosfera darbe. Malonu būti. Nuostabūs, mieli ir norintys padėti bendradarbiai. Geri santykiai padeda įsisavinti darbo esmę. Pagalba ir parama.

Mokymosi formos yra universalios. Gera praktinė patirtis. Visi aspektai yra taikomi. Kartojimas padeda įsisavinti darbo turinį.

Darbo vietoje suteikiama reikiama informacija. Medžiaga yra labai plati, tačiau gerai išaiškinama, todėl mokiniai dirbdami mokosi.

Geresnės perspektyvos. Tampama savarankišku, galimybė įgyti vertingos patirties ir naujų draugų. Daugiau pinigų.

Igyjama gyvenimiškos patirties. Mes galime patys nuspręsti ką daryti ir ko nedaryti..

Faktas tas, kad po 30 dienų bus išleistuvės..

Geras santykis tarp teorijos ir praktikos.

Daug laiko mokymuisi.

Profesiniai egzaminai. Skirtingų kultūrų žmonės greitai išmoka kalbą ir susipažįsta su kultūra.

Tikslinė grupė	Profesinių mokyklų mokytojai ir direktoriai				
Projekto pavadinimas ir numeris	Strategic Partnership for the development of dual system 2014-1-PL01-KA202-00003638				
DATA	IV-V 2015	VIETA	Hamburgas Žemutinė Saksonija		
MOKYTOJAI DIREKTORIAI	Darbo patirtis	4 - 35	Lytis	Moterys 7 Vyrai 2	

Bendras profesinio mokymo organizavimo metodų įvertinimas	6 Tikrai TAIP	5 Tikriausiai TAIP	4 Iš dalies	3 Neturiu nuomonės	2 Tikriausiai NE	1 Tikrai NE
1. Ar mokykla, kurioje Jūs dirbate, gerai parengia mokinius darbo rinkai?	23 %	56%	18%	0%	3%	0%
2. Ar Jūsų mokykloje mokymo programa priderinta prie darbdavių poreikių?	19%	54%	22%	0%	0%	0%
3. Ar, Jūsų manymu, profesinis mokymas Jūsų šalyje organizuojamas optimaliai?	42%	32%	37%	0%	2%	0%

Mokytojų komentarai:

Silpnosios pusės:

Mokiniai nepatenkinti daugiausia dėl to, praktikos metu jie traktuojami kaip pigi darbo jėga..

Mokymo programų turinys dalinai pasenęs. Darbo pobūdis keičiasi ir mokyklos negali mokyti iš tų pačių programų.

Maža praktinė patirtis. Studentai atsižvelgia 1 prie 1 į darbo planus. Trūksta darbuotojų institucijose, todėl nesilaikoma instrukcijų.

Mokytojams tenka per didelis mokinių skaičius.

Per daug bendras mokymų turinys.

Sudėtingų situacijų sprendimas vyksta tik pradėjus dirbti.

Ne visada randama vieta praktikai..

Nepakankama individuali parama ir parama silpniesiems mokiniams.

Mokyklos lygis ir nuostatos į praktikantus turėtų būti vertinamas pagal iškritusių mokinių skaičių.

Stipriosios pusės:

Kai mokiniai, kaip pavyzdžiui mūsų mokykloje, yra gerai parengti interviu ir gerai pasirengę, tuomet ir mokiniai ir darbdaviai patenkinti. Studentų pasirengimas parodo, kad mokymas organizuojamas aiškiai ir gerai.

Esama dualinė mokymo sistema yra gera. Mano nuomone, pats sunkiausias laikotarpis mokiniams yra darbas tik pabaigus mokslą.

Praktinis ir teorinis mokymas yra subalansuotas, kai praktinė dalis vyksta darbo vietoje, mokiniai turi laiko suformuoti „darbo paslaugos“ mentalitetą ir išmokti technologijas.

Praktinis mokymas darbo vietoje orientuotas į praktiką. Mokslas pakaitomis mokykloje ir darbo vietoje. Mokiniai įmonėje įgyja techninę kompetenciją - geras galimybes įsidarbinti ir greičiau pradėti darbinę karjerą. Gaudus ryšys tarp mokyklos ir darbo vietos, greitas perėjimas nuo teorijos prie praktikos.

Praktinis santykis orientuotas į veiksmus.

Vykstant teoriniam ir praktiniam mokymui, mokiniai gali išbandyti, susieti ir įvertinti savo žinias.

Darbo rinkai reikalingi profesionalai. Valstybė ir darbdaviai teikia didelę paramą.

Puiki praktika padeda tobulinti kompetencijas ir tapti profesionalu ir savarankišku darbo vietoje.

Mokymasis visą gyvenimą žemesnės kvalifikacijos asmenims.

Pozityvus grįžtamasis ryšys iš darbdavių.

Pasiūlymai:

- *Labai svarbu surasti darbo vietą individualiai kiekvienam. Specifinis turinys turi būti sudaromas darbo vietoje, t.y. dualinis mokymas.*
- *Mano nuomone, pagrindinė problema Länder dirba dalykine mokymo sistema. Turi būti suvienodintas profesinio mokymo turinys visoje šalyje.*
- *Optimalus parengimas, bet labai gaila, kad ne visi procesai gali būti įgyvendinti mokykloje. Dažnai mokyklų veikla nesutampa su darbdavio poreikiais. Kartais sunku atlikti studentams užduotis darbo vietoje, tai ypatingai atsitinka su daugeliu naujų užduočių, kurias studentai turi atlikti per trumpą laiką.*
- *Pedagogų požiūris į profesinį mokymą turi būti keičiamas.*
- *Profesinio mokymo planai turi būti pritaikyti prie besikeičiančių socialinių poreikių.*
- *Darbo rinkos lūkesčiai tenkinami. Bet kiekvienam pabaigusiam profesinio mokymo programą būtina suteikti pakankamai laiko susitaikyti prie naujų reikalavimų. Daugelyje darboviečių studentai tokios galimybės neturi.*
- *Laisvų darbo vietų pasiūla ir praktikos paklausa yra skirtingos. Todėl reikia rasti kompromisą tarp abiejų komponentų.*
- *Darbo rinka keičiasi, kiekvienas gali žinoti tendencijas, tačiau negali patenkinti lūkesčių.*
- *Darbdaviai tikisi, kad mokykla suteiks žinių būtinų kasdieniniame darbe. Būtina konsoliduoti žinias.*
- *Pirmiausia turėtų būti įvertinamos darbo rinkos perspektyvos, daugiau pasiūlyta vietų darbo praktikai atlikti, todėl įmonės turėtų glaudžiau bendradarbiauti su profesinėmis mokyklomis (gauti naudą abi bendradarbiaujančios pusės). Mokiniai per greitai tampa nepriklausomais darbuotojais, jiems trūksta laiko mokytis ir įgyti darbui reikiamų įgūdžių.*
- *Profesinis mokymas turi būti derinamas su įmonės tikslais. Darbo vieta turėtų būti vieta mokymuisi. Praktikos vadovų mokymo poreikis, ypatingai suteikiant jiems pedagoginių žinių.*
- *Bendrasis ugdymas turėtų labiau siejamas su darbo rinkos realybe ir svarbiausiais dalykais, pvz. aritmetika, rašyba ar gamtos mokslai.*
- *Darbdaviai turėtų labiau parengti mokinius būsimai profesijai, o nesistengti užpildyti laisvas darbo vietas, į darbą neatvykus darbuotojui.*
- *Profesijos instruktoriai turi atlikti profesijos mokymo vaidmenį. Būtina peržiūrėti instruktorių apmokėjimo schemas. Pameistrystės turinys turi atitikti jos esmę; teorinės žinios išbandomos praktiškai.*
- *Kai kuriems specialistams už darbą turi būti mokama, pvz., socialiniams patarėjams ar švietėjams, nes šių specialistų poreikis smarkiai išaugo.*

4. Kaip būtų galima patobulinti profesinį mokymą, kad mokymo metu įgytos kvalifikacijos

atitiktų darbo rinkos poreikius? (Galite pažymėti kelis atsakymus)

- stiprinti mokyklų ir darbdavių bendradarbiavimą 27 %
- išvystyti profesinio mokinių konsultavimo sistemą 0 %
- stiprinti visų institucijų bendradarbiavimą 0 %
- vykdyti profesinio mokymo programas atsižvelgiant į darbdavių poreikius 0 %
- didinti praktinių užsiėmimų ir praktikos valandų skaičių, lyginant su teoriniais užsiėmimais 0 %
- keisti įmonių, kurios priima moksleivius į praktiką, požiūrį 19 %
- rengti mokymo programas kartu su darbdaviais 20 %

5. Kaip organizuotas praktinis ir teorinis mokymas?

Optimalus 54 %

Per ilgas 5 %

Per trumpas 8 %

Sunku atsakyti 33 %

Pasiūlytas praktikos ir teorijos santykis:

- 60- 40 (16 respondentų)
- 55-45
- 50-50 (6)
- 40- 60 (3)
- 80-20 (2)
- 75-25 (2)
- 70-30
- 65-35
- 3/5- 2/5

Dauguma mokytojų nurodo, kad reikia daugiau praktikos užsiėmimų.

6. Kur galima geriausiai išmokti praktinių profesinių įgūdžių?

mokyklų profesinėse dirbtuvėse 9 %

įmonėje 80 %

profesinio rengimo vietose, ne darbovietėse 11 %

7. Kaip Jūs vertinate moksleivių teorines žinias, įgyjamas profesinėje mokykloje? (pažymėkite skalėje nuo 1 iki 6)

1. 0%
2. 0%
3. 22%
4. 33%
5. 45%
6. 0%

8. Kaip Jūs įvertinate savo moksleivių praktinius įgūdžius, įgyjamus profesinėje mokykloje?

1. 0%
2. 0%
3. 22%
4. 33%

5. 45%

6. 0%

9. Ar turite pastebėjimų?

Ne- 100 %

Tikslinė grupė	Su verslu susijusių įstaigų atstovai/suinteresuoti mokslo ir darbo rinkos bendradarbiavimu asmenys		
Projekto pavadinimas ir numeris	Strateginė partnerystė įgyvendinant dualinę sistemą 2014-1-PL01-KA202-00003638		
DATA	IV-V 2015	Vieta	Žemutinė Saksonija, Hamburgas
Lytis	Moterys 18 Vyrų 8		

1. Bendras profesinio mokymo organizavimo metodų įvertinimas	6 Tikrai TAIP	5 Tikriausiai TAIP	4 Iš dalies	3 Neturiu nuomonės	2 Tikriausiai NE	1 Tikrai NE
• Ar profesinės mokyklos gerai parengia mokinius darbo rinkai?	15%	54%	27%	0%	0%	4%
• Ar profesinis mokymas organizuojamas pakankamai gerai paruošiant mokinius darbo rinkai?	37%	48%	15%	0%	0%	0%
• Ar profesinės mokyklos ir įmonių bendradarbiavimas Jūsų šalyje yra optimalus?	15%	38%	39%	0%	8%	0%

2. Ar profesinės mokyklos atitinka darbo rinkos lūkesčius? (skalė nuo 1 iki 6).

1. 0%

2. 4%

3. 19%

4. 11%

5. 62%

6. 4%

3. Kaip būtų galima patobulinti profesinį mokymą, kad mokymo metu įgytos kvalifikacijos atitiktų darbo rinkos poreikius? (Galite pažymėti kelis atsakymus)

- stiprinti mokyklų ir darbdavių bendradarbiavimą 18 %
- išvystyti profesinio mokinių konsultavimo sistemą 26 %
- stiprinti visų institucijų bendradarbiavimą 20 %
- vykdyti profesinio mokymo programas atsižvelgiant į darbdavių poreikius 21 %
- didinti praktinių užsiėmimų ir praktikos valandų skaičių, lyginant su teoriniais užsiėmimais 1 %
- keisti verslininkų požiūrį į moksleivių praktiką darbo vietoje 14 %

4. Kur galima geriausiai išmokyti praktinių profesinių įgūdžių?

- mokyklų profesinėse dirbtuvėse 10 %
- įmonėje/ pameistrystė/praktikos metu 60 %

- profesinio rengimo centruose 25%
- kita (nurodykite) 5 %

5. Kaip Jūs vertinate moksleivių teorines žinias, įgyjamas profesinėje mokykloje? (pažymėkite skalėje nuo 1 iki 6).

1. 0%
2. 0%
3. 12%
4. 24%
5. 56%
6. 8%

6. Kaip Jūs vertinate moksleivių praktinius įgūdžius, įgyjamus profesinėje mokykloje?

1. 0%
2. 2%
3. 4%
4. 14%
5. 64%
6. 14%

Tikslinė grupė	Verslininkai ir darbdaviai		
Projekto pavadinimas ir numeris	Strateginė partnerystė įgyvendinant dualinę sistemą 2014-1-PL01-KA202-00003638		
DATA	IV-V 2015	Vieta	Žemutinė Saksonija, Hamburgas
Lytis	Moterys 32 Vyrų 19		

1. Bendras profesinio mokymo organizavimo metodų įvertinimas	6 Tikrai TAIP	5 Tikriausiai TAIP	4 Iš dalies	3 Neturiu nuomonės	2 Tikriausiai NE	1 Tikrai NE
• Ar profesinės mokyklos gerai parengia mokinius darbo rinkai?	4%	43%	47%	4%	2%	0%
• Ar profesinės mokyklos programos atitinka darbo rinkos poreikius?	28%	53%	16%	0%	3%	0%
• Ar profesinis mokymas atitinka darbo rinkos poreikius?	10%	56%	8%	26%	0%	0%

2. Kaip galima patobulinti profesinį mokymą, kad mokymo metu įgytos kvalifikacijos atitiktų darbo rinkos poreikius? (Galite pažymėti kelis atsakymus)

- stiprinti mokyklų ir darbdavių bendradarbiavimą 26 %
- išvystyti profesinio mokinių konsultavimo sistemą 26 %
- stiprinti visų institucijų bendradarbiavimą
- vykdyti profesinio mokymo programas atsižvelgiant į darbdavių poreikius 28 %

- didinti praktinių užsiėmimų ir praktikos valandų skaičių, lyginant su teoriniais užsiėmimais
- didinti teorinių užsiėmimų valandų skaičių 3%
- keisti verslininkų požiūrį į moksleivių praktiką darbo vietoje 8 %
- teisiniais sprendimais

3. Kur galima geriausiai išmokti praktinių profesinių įgūdžių?

- mokyklų profesinėse dirbtuvėse 14 %
 - įmonėje/ pameistrystė/praktikos metu 79 %
 - mokymo centruose 14 %
 - kita (nurodykite)
- daugelyje darbo vietų
 - pradinėje ir pagrindinėje mokykloje
 - mokinių nuostatos yra svarbesnės nei darbo vieta

4. Kaip Jūs vertinate moksleivių teorines žinias, įgyjamas profesinėje mokykloje? (nurodykite skalėje nuo 1 iki 6)

- 1. 0%
- 2. 0%
- 3. 23%
- 4. 15%
- 5. 46%
- 6. 16%

5. Kaip Jūs vertinate moksleivių praktinius įgūdžius, įgyjamus profesinėje mokykloje?

- 1. 0%
- 2. 0%
- 3. 23%
- 4. 15%
- 5. 46%
- 6. 16%

Stipriosios pusės:

- Užtikrinama, kad profesinis mokymas darbo vietoje yra geriausia galimybė, atsižvelgiant į technikos naujoves profesiniame mokyme, ir atitinka rinkos reikalavimus.
- Įmonės dirba su Rūmais, kuriant ugdymo rėminius planus, ir dalyvauja praktinio mokymo planų formulavime bei reaguoja į reikalavimų pokyčius darbo rinkoje.

Silpnosios pusės:

- Mokymo personalo praktinė patirtis yra dalinai pasenusi, sudarant mokyklų tvarkaraščius ne visada kreipiamas dėmesys į darbo vietas;
- Mokymas kartais neatitinka darbo rinkos reikalavimų;
- Silpniesni studentai negali susitvarkyti su darboviečių reikalavimais. Čia reiktų pergalvoti ugdymo turinį ir taisykles.

Darbo rinkai Vokietijoje iki dabar būdinga, tam tikra prasme, paradoksali plėtra: nežiūrint į didėjančių skaičių naujai sudarytų sutarčių dėl tam tikrų profesijų mokymo, 2015 m. Vokietijoje buvo žemiausi rodikliai nuo pat Vokietijos susivienijimo. Tuo pačiu metu, atsiranda vis daugiau ir daugiau laisvų vietų pameistriams, kurias siūlo darbovietės, ir vis daugiau ir daugiau žmonių, kurie norėtų pradėti

dirbti pameistrais, bet neranda tinkamos vietos. Profesinis mokymas labai prarado patrauklumą ir daugelis jaunų žmonių jį suvokia kaip situaciją be išeities. Atsirado poreikis pilnam įvairių ugdymo sistemų pralaidumui. Tėvų vaidmuo taip pat yra problematiškas, nes tėvai maždaug 80% nusprendžia, kokią profesiją jų vaikui pasirinkti ir verčia savo vaikus rinktis tokias mokymosi kryptis, kurios jiems netinka.

Rekomendacijos:

Profesinis mokymas turi judėti į priekį kartu su laiku. Tai reiškia, kad jis profesijos mokytis nusprendusiam jaunimui turi užtikrinti daug galimybių, pvz. per pameistrystę (papildoma kvalifikacija studentams, turintiems gabumų); taip pat užtikrinti galimybes pabaigus profesinį mokymą siekti aukštojo mokslo. Profesinis mokymas turi būti atvira, pralaidi ir lanksti sistema, kurioje būtų įmanomas perėjimas nuo vienos mokymosi krypties prie kitos, o taip pat nuo vienos ugdymo sistemos prie kitos (galimybė įgyti aukštąjį išsilavinimą) per įgytų kompetencijų pripažinimą. Reikia didinti profesinio mokymo patrauklumą, ypač naujose ES šalyse. To padaryti neįmanoma per 1-2 metus, kaip tai yra Lenkijoje ir Lietuvoje. Turi būti pasiūlomos tokios profesinio mokymo programos, kurios yra perspektyvios gyvime. Statistinių duomenų rezultatai rodo, kad trumpas profesinis mokymas tik supažindina mokinius su darbu reikalingais įgūdžiais bei suteikia ribotas žinias. Todėl baigusieji profesinį mokymą nėra lankstūs, ir neretai susiduria su bedarbyste. Todėl profesinio mokymo patrauklumas turėtų būti didinamas keliant mokymo kokybę.

- Kadangi profesinis mokymas didžiąja dalimi vykdomas darbo vietoje, darbo rinkai tai iš tikrųjų yra ypač gerai profesinio ugdymo sistema, ypač lyginant su kitomis Europos šalimis.
- Nauji mokymo planai silpniesiems studentams – žingsnis po žingsnio galėtų būti mokoma kitų profesijų, tokių kaip pardavėjo/mažmeninės prekybos prekybininko;
- Gerinti galimybes gauti vietą profesiniame mokyme. Turėtų būti išnaudojama kiekviena potenciali galimybė; laisvos tobulėjimo galimybės – perėjimas iš profesinio ugdymo sistemos į aukštąjį mokslą. Perėjimo nuo pameistrystės į aukštąjį mokslą ir atvirkščiai galimybių didinimas yra labai svarbus dalykas socialinio teisingumo ir saugumo specialistams.
- Profesinio ugdymo diferenciacija: a) silpniesni mokiniai b) normalus profesinis mokymas c) moksluose stipresni asmenys.
- Prieinamumo prie profesinio mokymo kriterijų (skirtingų kiekvienai profesijai) kūrimas. Kiekvienas turėtų mokytis to, kas atitinka jo polinkius ir kompetencijas ir to siekti įvairiais būdais bei pasiekti tiek, kiek įmanoma. Intensyvus realaus darbo, kurį galbūt mokins gaus pabaigęs mokyklą, kūrimas ir pirmojo vertikalios karjeros kelio atvėrimas. Labai tvirtas dualinių bakalauro studijų įgyvendinimas.
- Lygios galimybės! Profesinis mokymas visiems jauniems žmonėms: parama ir pagalba tiek stipresniems, tiek silpniesiems. Profesinio mokymo sistemų pralaidumas. Įgūdžių, kurių bus reikalingi tolimesnei karjerai, pripažinimas ir papildymas.
- Geresnis profesinio ugdymo partnerių (darboviečių, mokyklų, biržų) tinklas. Daugiau papildomų priemonių profesiniam mokymui.
- Profesinio ugdymo turinio perkėlimas tam tikrose profesijose (ypač sujungtose profesijose) gali būti per didelio krūvio, ypač silpniesiems studentams, priežastis.
- Sektoriams su mažiau žinomomis ir nemėgstamomis profesijomis vis sunkiau ir sunkiau rasti tinkamų studentų.
- Specialistų poreikis auga. Silpnesnė mokinių grupė tampa bedarbiais, o dėl to atsiranda didesnis finansinės paramos poreikis ir mažesnės įmonės jos negali suteikti.

3 Dalis Danija

Projekto pavadinimas ir numeris	Strateginė partnerystė įgyvendinant dualinę sistemą 2014-1-PL01-KA202-00003638		
DATA	IX 2015	VIETA	Danija
Informacija apie mokinius	Profesinės mokyklos CELF mokiniai (įvairių specialybių: mašinų mechanikai, virėjai, kepėjai, mechanikai, mašinų dažytojai)	Skaičius	60

Pateikti atsakymai 1–6 skalėje, kai 1 – žemiausias įvertinimas, 6 – aukščiausias įvertinimas. Atsakymai į klausimus anoniminiai.

1. Kas Jus paskatino mokytis profesinėje mokykloje? (Galite pažymėti kelis atsakymus)

- pats nusprendžiau 59 %
- gerai apmokamas darbas 17 %
- patarė profesijos konsultantas 3 %
- patarė tėvai 0 %
- padėjo apsispręsti pagrindinės mokyklos mokytojai 4 %
- draugų įtaka 2 %
- noras kuo greičiau tapti savarankišku 3 %
- galimybė gauti gerai apmokamą darbą 7 %
- kita (nurodykite) 1 %

2. Ar esate patenkintas(-a) mokymuisi profesinėje mokykloje? (1-6)

1. 2%
2. 4%
3. 9%
4. 28%
5. 33%
6. 24%

3. Kaip profesinė mokykla parengia Jus būsimam darbui? (skalė nuo 1 iki 6).

1. 1%
2. 11%
3. 37%
4. 27%
5. 23%
6. 1%

4. Kaip įmonė, kurioje atliekate praktinį mokymą (praktiką), parengia Jus būsimam darbui? (skalė nuo 1 iki 6)

1. 1%
2. 3%
3. 15%
4. 28%

5. 40%

6. 13%

5. Ar gerai jaučiatės įmonėje, kurioje atliekate praktiką?

1. 3%

2. 18%

3. 17%

4. 20%

5. 21%

6. 21%

5. Kas daugiau Jums suteikia paramos profesiniame mokyme?

Įmonė 18 %

Profesinė mokykla 8%

Abi vienodai 74 %

7. Kaip Jūs vertinate profesinio mokymo: teorinės ir praktikos dalių santykį?

Turėtų būti daugiau praktikos 9 %

Manau, kad jos optimalios 77 %

Turėtų būti daugiau teorijos 14 %

Neturiu nuomonės 0 %

8. Kas, Jūsų manymu, yra pozityvu Jūsų profesiniame mokyme?

Aš išmokau taisyti dviračius

Mes mokykloje mokomės trumpą laiką (5 savaites) ir turime daug praktikos.

Aš išmokau dirbti su įkvėpimu.

Mokykla ir viskas gerai, bet nuobodu.

9. Ką būtų galima patobulinti profesiniame mokyme?

Priimant į mokyklą turėtų būti atranka, nes ne kiekvienas gali būti mechaniku, geresnis specialybių pasirinkimas.

Tikslinė grupė	Profesinių mokyklų mokytojai ir direktoriai			
Projekto pavadinimas ir numeris	Strateginė partnerystė įgyvendinant dualinę sistemą 2014-1-PL01-KA202-00003638			
DATA	IX 2015	VIETA	Danija	
MOKYTOJAI DIREKTORIAI	Skaičius			25

Bendras profesinio mokymo organizavimo metodų įvertinimas	6 Tikrai TAIP	5 Tikriausiai TAIP	4 Iš dalies	3 Neturiu nuomonės	2 Tikriausiai NE	1 Tikrai NE
1. Ar mokykla, kurioje Jūs dirbate, gerai parengia mokinius darbo rinkai?	3 %	47%	30%	20%	0%	0%
2. Ar Jūsų mokykloje mokymo metodai tinkamai priderinti prie darbdavių poreikių?	10%	13%	60%	17%	0%	0%
3. Ar, Jūsų manymu, profesinis mokymas Jūsų šalyje organizuotas optimaliai?	3%	13%	54%	20%	10%	0%

4. Praktinio mokymo trukmės įvertinimas

Praktinio mokymo dienų skaičius per mažas 60 %

Praktinio mokymo dienų skaičius yra tinkamas profesiniams įgūdžiams įgyti 20 %

Sunku atsakyti 20 %

Komentariai:

Neatsakė (9)

Vienas mėnuo praktinio mokymo kiekvieną trimestrą (6)

2 mėnesiai praktikos per metus (5)

Praktika 2: teorija 3 (4)

Praktika 1: teorija 2 (2)

2 savaitės praktikos kiekvieną trimestrą padeda tobulėjimui.

Nežinau (2)

6. Kur galima geriausiai išmokyti praktinių profesinių įgūdžių?

Mokyklų profesinėse dirbtuvėse- 46 %

Įmonėje- 54 %

6. Kaip Jūs vertinate savo moksleivių teorines žinias, įgyjamas profesinėje mokykloje?

1. 0%

2. 3%

3. 3%

4. 34%

5. 60%

6. 0%

7. Kaip Jūs įvertinate savo moksleivių praktinius įgūdžius, įgyjamus profesinėje mokykloje?

1. 0%

2. 0%

3. 3%

4. 30%

5. 67%

6. 0%

8. Ar turite pastebėjimų?

Ne- 100 %

Tikslinė grupė	Su verslu susijusių įstaigų atstovai / suinteresuoti mokslo ir darbo rinkos bendradarbiavimu asmenys		
Projekto pavadinimas ir numeris	Strateginė partnerystė įgyvendinant dualinę sistemą 2014-1-PL01-KA202-00003638		
DATA	IX 2015	Vieta	Danija
Respondentų skaičius	12		

1. Bendras profesinio mokymo organizavimo metodų įvertinimas	6 Tikrai TAIP	5 Tikriausiai TAIP	4 Iš dalies	3 Neturiu nuomonės	2 Tikriausiai NE	1 Tikrai NE
• Ar profesinės mokyklos gerai parengia mokinius darbo rinkai?	10%	23%	35%	25%	5%	5%
• Ar profesinis mokymas pakankamai derinamas su darbdavių poreikiais?	5%	15%	40%	30%	0%	0%
• Ar profesinės mokyklos ir įmonių bendradarbiavimas Jūsų šalyje yra optimalus?	10%	25%	40%	25%	0%	0%
• Ar moksleiviai patenkinti profesiniu mokymu?	5%	20%	50%	25%	0%	0%
• Ar praktinis mokymas atitinka darbo rinkos lūkesčius?	4%	30%	40%	23%	3%	0%

2. Kaip būtų galima patobulinti profesinį mokymą, kad mokymo metu įgytos kvalifikacijos atitiktų darbo rinkos poreikius? (Galite pažymėti kelis atsakymus)

- stiprinti mokyklų ir darbdavių bendradarbiavimą 20 %
- išvystyti profesinio mokinių konsultavimo sistemą 24 %
- stiprinti visų institucijų bendradarbiavimą 0 %
- vykdyti profesinio mokymo programas atsižvelgiant į darbdavių poreikius 21 %
- didinti praktinių užsiėmimų ir praktikos valandų skaičių, lyginant su teoriniais užsiėmimais 14 %
- mokykloms tartis su darbdaviais mokymo programų klausimais 14 %

3. Kur galima geriausiai išmokyti praktinių profesinių įgūdžių?

- mokyklų profesinėse dirbtuvėse 10 %
- įmonėje/ pameistrystė/praktikos metu 35 %
- abiejose 55%

4. Kaip Jūs vertinate moksleivių teorines žinias, įgyjamas profesinėje mokykloje? (prašome nurodyti skalėje nuo 1 iki 6)

- 1. 5%
- 2. 5%
- 3. 30%
- 4. 40%

Erasmus+

5. 15%

6. 5%

5. Kaip Jūs vertinate moksleivių praktinius įgūdžius, įgyjamus profesinėje mokykloje?

1. 5%

2. 5%

3. 20%

4. 45%

5. 20%

6. 5%

Tikslinė grupė	Verslininkai ir darbdaviai		
Projekto pavadinimas ir numeris	Strateginė partnerystė įgyvendinant dualinę sistemą 2014-1-PL01-KA202-00003638		
DATA	IX 2015	Vieta	Danija
Respondentų skaičius	15		

1. Bendras profesinio mokymo organizavimo metodų įvertinimas	6 Tikrai TAIP	5 Tikriausiai TAIP	4 Iš dalies	3 Neturiu nuomonės	2 Tikriausiai NE	1 Tikrai NE
• Ar profesinės mokyklos gerai parengia mokinius darbo rinkai?	0%	23%	40%	23%	14%	0%
• Ar profesinės mokyklos programos atitinka darbo vietų poreikius?	3%	20%	47%	20%	10%	0%
• Ar profesinis mokymas atitinka darbo rinkos poreikius?	4%	30%	40%	23%	3%	0%
• Ar mokiniai patenkinti profesiniu mokymu?	3%	20%	50%	17%	10%	0%

2. Kaip profesinės mokyklos tenkina darbdavių lūkesčius? (skalė nuo 1 iki 6)

1. 0%

2. 10%

3. 20%

4. 47%

5. 20%

6. 3%

3. Kaip būtų galima patobulinti profesinį mokymą, kad mokymo metu įgytos kvalifikacijos atitiktų darbo rinkos poreikius? (Galite pažymėti kelis atsakymus)

- stiprinti mokyklų ir darbdavių bendradarbiavimą 24 %
- išvystyti profesinio mokinių konsultavimo sistemą 4 %
- stiprinti visų institucijų bendradarbiavimą
- vykdyti profesinio mokymo programas atsižvelgiant į darbdavių poreikius 26 %

- didinti praktinių užsiėmimų ir praktikos valandų skaičių, lyginant su teoriniais užsiėmimais 20 %
- didinti teorinių užsiėmimų valandų skaičių
- keisti verslininkų požiūrį į moksleivių praktiką darbo vietoje 19 %
- teisiniais sprendimais

5. Kur galima geriausiai išmokti praktinių profesinių įgūdžių?

- mokyklų profesinėse dirbtuvėse 0 %
- įmonėje/ pameistrystė/praktikos metu 53 %
- abiejose 57 %

5. Kaip Jūs vertinate moksleivių teorines žinias, įgyjamas profesinėje mokykloje? (pažymėkite skalėje nuo 1 iki 6).

1. 0%
2. 13%
3. 37%
4. 30%
5. 13%
6. 7%

6. Kaip Jūs vertinate moksleivių praktinius įgūdžius, įgyjamus profesinėje mokykloje?

1. 0%
2. 0%
3. 0%
4. 43%
5. 34%
6. 23%

7. Kokį vaidmenį turėtų atlikti verslininkai dualinėje mokymo sistemoje?

Bendradarbiauti su mokykla parengiant geriausią darbuotoją.

8. Ką norėtumėte pakeisti profesinio mokymo sistemoje?

Atsakymų nepateikė

Apibendrinimas

Bendras šio tyrimo rezultatas yra tai, kad pasitenkinimo lygis visose keturiuose tikslinėse grupėse yra aukštas.

Be to, tyrimas rodo, kad esamas balansas tarp mokymosi mokykloje laikotarpių ir įmonėse praleisto laiko tinka visoms tikslinėms grupėms.

Apskritai tyrimas rodo, kad profesinės sistemos pozicija yra stipri ir tarp studentų, ir tarp mokytojų, ir tarp įmonių ir tarp profesiniu mokymu suinteresuotų subjektų.

Remdamiesi šiuo tyrimu, galime daryti išvadą, kad visose tikslinėse grupėse vyrauja bendra nuomonė, kad profesinio mokymo sistema mūsų krašte paruošia studentus darbo rinkos poreikiams ir suteikia reikalingus įgūdžius.

Bet reikia pabrėžti, kad šis tyrimas neparodo pilno Danijos profesinio mokymo sistemos vaizdo, todėl Danijos partneris taip pat atliko bibliografinį tyrimą, kad būtų galima pateikti rekomendacijas profesinio mokymo sistemos tobulinimui Danijoje.

Erasmus+

4 Dalis Lietuva

Tikslinė grupė	Profesinių mokyklų mokiniai				
Projekto pavadinimas ir numeris	Strateginė partnerystė dualinės sistemos plėtros reikmėms 2014-1-PL01-KA202-00003638				
DATA	2015 IV-V	Vieta	Lietuva		
Informacija apie mokinį Amžius 18-30	Igyjama profesija	Mechanikai, buhalteriai, šaltkalviai, vairuotojai, virėjai		Lytis	Moteris: 20 Vyras: 80

Prašome pateikti atsakymus 1–6 skalėje, kai 1 – žemiausias įvertinimas, 6 – aukščiausias įvertinimas. Atsakymai į klausimus anoniminiai.

1. Ar esate patenkintas(-a) mokymuisi profesinėje mokykloje? (1-6)

- 1. 4%
- 2. 4%
- 3. 20%
- 4. 24%
- 5. 24%
- 6. 16%
- Neatsakė 8%

2. Kaip profesinė mokykla parengia Jus būsimam darbui? (skalė nuo 1 iki 6).

- 1. 0%
- 2. 12%
- 3. 12%
- 4. 20%
- 5. 36%
- 6. 12%
- Neatsakė 8%

3. Kaip įmonė, kurioje atliekate praktinį mokymą (praktiką), parengia Jus būsimam darbui? (skalė nuo 1 iki 6)

- 1. 8%
- 2. 0%
- 3. 32%
- 4. 8%
- 5. 8%
- 6. 40%
- Neatsakė 4 %

4. Ar gerai jaučiatės įmonėje, kurioje atliekate praktiką?

- 1. 8%
- 2. 4%
- 3. 24%
- 4. 16%
- 5. 8%
- 6. 32%

5. Kas daugiau Jums suteikia paramos, atliekant praktinį mokymą?

Įmonė 52%
Profesinė mokykla 44 %
Nežinau 4 %

6. Kaip Jūs vertinate profesinio mokymo: teorinės ir praktikos dalių santykį?

Turėtų būti daugiau praktikos 44 %
Manau, kad jos optimalios 14 %
Turėtų būti daugiau teorijos 12 %
Neturiu nuomonės 24 %
Neatsakė 4 %

7. Kas, Jūsų manymu, yra pozityvu Jūsų profesiniame mokyme?

Praktinis mokymas 34 %
Neatsakė 41 %
Greitai įgyjama profesija 6 %
Mokytojų pagalba 8 %
Geras darbas 8 %
Nieko 3 %

8. Ką būtų galima patobulinti profesiniame mokyme?

Daugiau praktikos 34 %
Daugiau praktikos darbo vietoje 6 %
Neatsakė 21 %
Daugiau praktinių įgūdžių 18 %
Mažiau teorinių užsiėmimų 21 %

Tikslinė grupė	Profesinių mokyklų mokytojai ir direktoriai			
Projekto pavadinimas ir numeris	Strateginė partnerystė įgyvendinant dualinę sistemą 2014-1-PL01-KA202-00003638			
DATA	IV-V 2015	VIETA	Lietuva	
MOKYTOJAI DIREKTORIAI	Darbo patirtis	3 - 35	Lytis	Moterys 16 Vyrai 84

Bendras profesinio mokymo organizavimo metodų įvertinimas	6 Tikrai TAIP	5 Tikriausiai TAIP	4 Iš dalies	3 Neturiu nuomonės	2 Tikriausiai NE	1 Tikrai NE
1. Ar mokykla, kurioje Jūs dirbate, gerai parengia mokinius darbo rinkai?	64%	16%	20%	0%	0%	0%

2. Ar Jūsų mokykloje mokymo metodai tinkamai priderinti prie darbdavių poreikių?	34%	34%	26%	3%	3%	0%
3. Ar, Jūsų manymu, profesinis mokymas Jūsų šalyje organizuotas optimaliai?	3%	34%	46%	0%	10%	3%
4. Ar, Jūsų nuomone, mokiniai yra patenkinti profesinio mokymo organizavimu?	20%	40%	34%	0%	3%	3%
Mokytojų komentarai: <i>Baigę profesinę mokyklą mokiniai be problemų įsidarbina.</i> <i>Trūksta materialinės bazės praktinėms pamokoms.</i> <i>Teoriniai užsiėmimai yra derinami su darbo rinkos poreikiais.</i> <i>Profesinis mokymas pakankamai geras; tai priklauso nuo darbdavių lūkesčių.</i> <i>Per didelis skaičius profesinių mokyklų šalyje.</i> Pasiūlymai: <i>Teorija 1/ praktika 5</i> <i>Teorija 1/ praktika 4</i> <i>Teorija 1/praktika 2</i> <i>Pusė teorijos ir pusė praktikos</i> <i>Apie 70 % praktikai ir 30 % teorijai būtų optimalus rezultatas</i>						

5. Praktinio mokymo trukmės įvertinimas

Praktinio mokymo dienų skaičius per mažas 24 %

Praktinio mokymo dienų skaičius per didelis 4 %

Praktinio mokymo dienų skaičius yra tinkamas profesiniams įgūdžiams įgyti 6 %

Sunku atsakyti 8 %

6. Kur galima geriausiai išmokyti praktinių profesinių įgūdžių?

Mokyklų profesinėse dirbtuvėse- 20 %

Įmonėje- 80 %

7. Kaip Jūs vertinate moksleivių praktinius įgūdžius, įgyjamas profesinėje mokykloje?

1. 5%

2. 9%

3. 14%

4. 19%

5. 24%

6. 29%

8. Ar turite pastebėjimų?

Ne 88 %

Taip 12 %

Komentarai:

- *Nėra teisinio pagrindo dualinei sistemai mūsų šalyje.*
- *Darbo vieta turėtų būti moderni, bet mažose įmonėse, nedideliuose miestuose sunku tokias įmones rasti.*
- *Asmenys, kurie ketina dirbti su mokiniais praktikos metu įmonėje, turėtų išklaudyti pedagoginių žinių kursą.*
- *Būtina peržiūrėti profesijos mokytojų apmokėjimo tvarką, nes esant dualinei sistemai, mokytojai praras daug pamokų ir gaus mažesnę atlyginimą.*

Tikslinė grupė	Su verslu susijusių įstaigų atstovai/suinteresuoti mokslo ir darbo rinkos bendradarbiavimu asmenys		
Projekto pavadinimas ir numeris	Strateginė partnerystė įgyvendinant dualinę sistemą 2014-1-PL01-KA202-00003638		
DATA	IV-V 2015	Vieta	Lietuva
Respondentų skaičius	5		

1. Bendras profesinio mokymo organizavimo metodų įvertinimas	6 Tikrai TAIP	5 Tikriausiai TAIP	4 Iš dalies	3 Neturiu nuomonės	2 Tikriausiai NE	1 Tikrai NE
1. Ar profesinės mokyklos gerai parengia mokinius darbo rinkai?	0%	13%	37%	0%	40%	10%
2. Ar praktikos organizavimas gerai parengia mokinius darbo rinkai?	29%	24%	19%	14%	9%	5%
3. Ar profesinės mokyklos ir įmonių bendradarbiavimas Jūsų šalyje yra optimalus?	0%	25%	75%	0%	0%	0%
Komentarai: - Jauni žmonės neturi motyvacijos dirbti. - Turėtų būti geresnis praktinis mokymas, nes baigusieji turi per mažai praktinių įgūdžių.						

4. Kaip būtų galima patobulinti profesinį mokymą, kad mokymo metu įgytos kvalifikacijos atitiktų darbo rinkos poreikius? (Galite pažymėti kelis atsakymus)

- stiprinti mokyklų ir darbdavių bendradarbiavimą 38 %
- išvystyti profesinio mokinių konsultavimo sistemą 0 %
- stiprinti visų institucijų bendradarbiavimą 12 %
- vykdyti profesinio mokymo programas atsižvelgiant į darbdavių poreikius 0 %
- didinti praktinių užsiėmimų ir praktikos valandų skaičių, lyginant su teoriniais užsiėmimais 50 %
- keisti įmonių, kurios priima moksleivius į praktiką, 0 %

Komentarai:

- Ilgesnė praktika - ateityje geresnis darbuotojas.

5. Kur galima geriausiai išmokti praktinių profesinių įgūdžių?

- mokyklų profesinėse dirbtuvėse 12 %
- įmonėje/ pameistrystė/praktikos metu 88 %
- kita (nurodykite) 0%

6. Kaip Jūs vertinate moksleivių teorines žinias, įgyjamas profesinėje mokykloje? (nurodykite skalėje nuo 1 iki 6)

- 1. 5%
- 2. 9%

3. 14%

4. 19%

5. 24%

6. 29%

7. Kaip Jūs vertinate moksleivių praktinius įgūdžius, įgyjamus profesinėje mokykloje?

1. 5%

2. 9%

3. 14%

4. 19%

5. 24%

6. 29%

8. Profesinio mokymo sistemos vertinimas.

- Baigusiems profesines mokyklas mokiniams trūksta praktinių įgūdžių, darbdaviai juos turi mokyti nuo pradžių.
- Būtina stiprinti darbdavių ir profesinių mokyklų bendradarbiavimą.
- Žemas profesinių mokyklų įvaizdis.

Tikslinė grupė	Verslininkai ir darbdaviai		
Projekto pavadinimas ir numeris	Strateginė partnerystė įgyvendinant dualinę sistemą 2014-1-PL01-KA202-00003638		
DATA	IV-V2015	Vieta	Lietuva
		Lytis	Moterys 14, vyrai 21

1. Bendras profesinio mokymo organizavimo metodų įvertinimas	6 Tikrai TAIP	5 Tikriausiai TAIP	4 Iš dalies	3 Neturiu nuomonės	2 Tikriausiai NE	1 Tikrai NE
• Ar profesinės mokyklos gerai parengia mokinius darbo rinkai?	0%	12%	62%	0%	13%	13%
• Ar profesinės mokyklos ir įmonių bendradarbiavimas Jūsų šalyje yra optimalus?	0%	25%	75%	0%	0%	0%
• Ar profesinis mokymas atitinka darbo rinkos poreikius?	0%	0%	50%	0%	50%	0%
Komentarai: Turėtų būti geresnis ir glaudesnis bendradarbiavimas tarp profesinių mokyklų ir darbdavių.						

2. Kaip profesinės mokyklos tenkina darbdavių lūkesčius? (skalė nuo 1 iki 6)?

1. 0%

2. 12%

3. 25%

4. 50%

5. 29%

6. 0%

3. Kaip būtų galima patobulinti profesinį mokymą, kad mokymo metu įgytos kvalifikacijos atitiktų darbo rinkos poreikius? (Galite pažymėti kelis atsakymus)

- stiprinti mokyklų ir darbdavių bendradarbiavimą 25 %
- išvystyti profesinio mokinių konsultavimo sistemą 40 %
- stiprinti visų institucijų bendradarbiavimą 38 %
- vykdyti profesinio mokymo programas atsižvelgiant į darbdavių poreikius 35 %
- didinti praktinių užsiėmimų ir praktikos valandų skaičių, lyginant su teoriniais užsiėmimais 50 %
- keisti įmonių, kurios priima moksleivius į praktiką

Komentarai:

- Profesinis konsultavimas turi būti stiprinamas.
- Baigę profesinį mokymą mokiniai stokoja praktinių įgūdžių.
- Darbdavių ir profesinių mokyklų bendradarbiavimo stiprinimas.
- Kelti profesinių mokyklų įvaizdį.

4. Kur galima geriausiai išmokti praktinių profesinių įgūdžių?

- mokyklų profesinėse dirbtuvėse 12 %
- įmonėje/ pameistrystė/praktikos metu 88 %
- kita (nurodykite)

5. Kaip Jūs vertinate moksleivių teorines žinias, įgyjamas profesinėje mokykloje? (nurodykite skalėje nuo 1 iki 6)

- 1. 0%
- 2. 0%
- 3. 13%
- 4. 62%
- 5. 13%
- 6. 12%

6. Kaip Jūs vertinate moksleivių praktinius įgūdžius, įgyjamus profesinėje mokykloje?

- 1. 0%
- 2. 12%
- 3. 50%
- 4. 38%
- 5. 0%
- 6. 0%

7. Kokį vaidmenį turėtų atlikti verslininkai dualinėje mokymo sistemoje?

- Šiuo metu nėra teisinio dualinio mokymo reguliavimo.
- Turėtų būti daugiau informacijos apie dualinį mokymą.

8. Ką Jūs keistumėte profesinio mokymo sistemoje Jūsų šalyje?

- Situacija profesinio mokymo srityje lėtai, bet keičiasi į gerą pusę.
- Stiprinti profesinį konsultavimą mokykloje.

Erasmus+

Rekomendacijos:

- Ilgesnis praktinis mokymas, daugiau mokymų darbo vietoje, geresnės kokybės programos.
- Profesinio konsultavimo organizavimas pagrindinėje mokykloje.
- Bendradarbiavimo tarp darbdavių ir verslininkų ir mokyklų stiprinimas.
- Įteisinti dualinę sistemą.
- skleisti daugiau informacijos apie dualinį mokymą.
- Atnaujinti profesinio mokymo programas, mokymo bazes, kelti profesijos mokytojų kvalifikaciją.

5 dalis. Apibendrinimas

Mokykla

Kai kuriose šalyse mokymo programos dalinai pasenusios. Reikalavimai darbui keičiasi, todėl būtina atnaujinti mokymo programas. Dėl mokymo programų būtina konsultuotis su darbdaviais.

Labai svarbi dalis yra parengti mokinius darbo interviu ir savęs pristatymui įsidarbinant.

Teorinis mokymas dažnai pernelyg bendro pobūdžio.

Trūksta darbuotojų ar gerai paruoštų instruktorių įstaigose, jie dažnai nesilaiko jiems keliamų reikalavimų. Visi praktikų vadovai turi peržiūrėti mokymų planus. Praktikos vadovai turėtų būti deleguoti į darbo vietas.

Per mažai dėmesio ir pagalbos sulaukia silpnesnių gebėjimų mokiniai. Teikti jiems daugiau paramos.

Būtina rimtai atsižvelgti į mokinių ir darbdavių nuomonę.

Įmonėms

Labai svarbus veiksnys geram praktiniam mokymui yra darbo vieta.

Gera atmosfera darbe. Geri, mieli ir nusiteikę padėti bendradarbiai. Geri santykiai padeda įsisavinti mokymo turinį.

Sudėtingos situacijos pradedamos spręsti tik pradėjus dirbti.

Praktikos metu mokiniams turi būti paskiriamos realios užduotys, jie turi atlikti realius darbus. Mokiniai turi susipažinti su visa įmonės veikla, įgyti techninę kompetenciją, tai suteiks galimybę greitai įsidarbinimui ir darbinei karjerai.

Praktika turi būti atliekama 100 %.

Darbdaviai turėtų parengti mokinius įgyti profesiją, o nesistengtų užpildyti nekvalifikuotų darbuotojų spragas.

Veiklus mokymasis, per praktinių įgūdžių įgijimą.

Visų institucijų bendradarbiavimas. Glaudūs ryšiai tarp mokyklos ir darbo vietos, greitas perėjimas nuo teorijos prie praktikos.

Įmonės turi būti įtraukiamos į mokymo programų rengimą, reaguoti į pokyčius/pažangą.

Pagalba ir parama. Praktikos vadovams kelti kvalifikaciją pedagoginių žinių srityje.

Bendri pasiūlymai

Profesinis mokymas turi judėti į priekį kartu su laiku. Tai reiškia, kad jis profesijos mokytis nusprendusiam jaunimui turi užtikrinti daug galimybių, pvz. per pameistrystę (papildoma kvalifikacija mokiniams, turintiems gabumų teorijai); taip pat užtikrinti galimybes pabaigus profesinį mokymą siekti aukštojo mokslo. Profesinis mokymas turi būti atvira, pralaidi ir lanksti sistema, kurioje būtų įmanomas perėjimas nuo vienos mokymosi krypties prie kitos, o taip pat nuo vienos ugdymo sistemos prie kitos (galimybė įgyti aukštąjį išsilavinimą) per įgytų kompetencijų pripažinimą. Turi būti skatinamas profesinio mokymo patrauklumas, ypač naujose ES šalyse. Didinti praktinio mokymo prieinamumą. Laisvos kvalifikacijos patobulinimo galimybės per perėjimą iš profesinio

mokymo sistemos į aukštojo mokslo sistemą. Perėjimo nuo pameistrystės į aukštąjį mokslą ir atvirkščiai galimybių didinimas yra labai svarbus dalykas socialinio teisingumo ir saugumo specialistams. Profesinio mokymo diferencijavimas: a) silpniesiems mokiniams b) normalus profesinis mokymas c) asmenims, kurie gabūs kažkokiam dalykui ir mūsų pareiga atpažinti tuos gabumus.

Tėvų vaidmuo yra probleminis, apie 80 % tėvų nusprendžia kokią profesiją vaikui pasirinkti, nesvarbu, kad tai visai vaikui netinka.

Bendrasis ugdymas mokyklose turėtų būti siejamas su darbo rinka ir esminiais dalykais, kaip matematika, rašyba.

Profesinio mokymo planai turėtų būti pritaikyti besikeičiantiems socialiniams poreikiams.

Turėtų būti subalansuotas teorinis ir praktinis mokymas. Praktinis mokymas turi vykti darbo vietoje, kad mokiniai nuo pat pradžių suvoktų darbo mentalitetą ir išmoktų reikiamų technologijų.

Bendradarbiavimas tarp visų institucijų: mokyklos, darbo vietos ir kitų įstaigų.

Kiekvienam mokiniui baigusiam profesinį mokymą, turi būti suteikiama pakankamai laiko įsisąmoninti naujus keliamus reikalavimus. Daugelyje darbuotojų mokiniai tokios galimybės neturi.

Bendradarbiavimo tinklai profesiniame mokyme (darbo vieta, mokykla, įstaiga).

Reikalinga vyriausybės ir darbdavių parama.

60 Klausimų atsakymai

Projekto partneriai:

- 6) Fundacja Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego, Lenkija
- 7) Grone-Schulen Niedersachsen GmbH, Vokietija
- 8) Grone Netzwerk Hamburg gGmbH, Vokietija
- 9) CELF- Center for Erhvervsrettet uddanneiser Lolland- Falster, Danija
- 10) Anykščių švietimo pagalbos tarnyba, Lietuva

Informacija apie profinių mokyklų mokinius

Informacija apie mokinius	Lenkija	Vokietija	Danija	Lietuva
Igyjama profesija	Viešbučio darbuotojas, ekonomistas, virėjas, kavinės darbuotojas	Viešbučių darbuotojai, siuvėjai, pardavėjai, virėjai, maitinimo paslaugų darbuotojai, biuro darbuotojai, atestuoti ir neatestuoti priežiūros asistentai, socialiniai asistentai, sandėlininkai, bankų specialistai, sveikatos priežiūros padėjėjai, mokesčių specialistai, automobilių dažytojai, reklamos specialistai.	Profesinės mokyklos CELF mokiniai (įvairių specialybių: mašinų mechanikai, virėjai, kepėjai, mechanikai, mašinų dažytojai)	Mechanikai, buhalteriai, šaltkalviai, vairuotojai, virėjai
Respondentų skaičius ir lytis	Moterys: 68 Vyrai: 32	Moterys: 146 Vyrai: 65	60	Moterys: 20 Vyrai: 80
Amžius	17-20	17-57	17-19	18-30

Vokietijoje profesinio mokymo galimybės suteikiamos ir vyresnio amžiaus žmonėms.

1. Kas Jus paskatino mokytis profesinėje mokykloje? (Galite pažymėti kelis atsakymus)

	Lenkija	Vokietija	Danija	Lietuva
Pats nusprendžiau	28 %	29 %	59 %	33 %
Gerai apmokamas darbas	25 %	9 %	17 %	21 %
Patarė profesijos konsultantas	2 %	6 %	3 %	3 %

Patarė tėvai	8 %	15 %	0 %	8 %
Patarė pagrindinės mokyklos mokytojai	0 %	4 %	4 %	3 %
Patarė draugai	10 %		2 %	16 %
Noras kuo greičiau tapti savarankišku	12 %	4 %	3 %	16 %
Galimybė gauti gerai apmokamą darbą	13 %	19 %	7 %	
Kita (nurodykite)	2 %	10 %**	1 %	

**** Vokietija**

darbo šalyje trūkumas
geras susisiekimasis

Visų šalių respondentai nurodė, kad mokytis profesinėje mokykloje mokiniai nutarė patys.

2. Ar esate patenkintas(-a) mokymuisi profesinėje mokykloje? (1-6)

Prašome pateikti atsakymus 1–6 skalėje, kai 1 – žemiausias įvertinimas, 6 – aukščiausias įvertinimas

	Lenkija	Vokietija	Danija	Lietuva
1	1 %	1 %	2 %	4 %
2	11 %	4 %	4 %	4 %
3	37 %	10 %	9 %	20 %
4	27 %	29 %	28 %	24 %
5	23 %	43 %	33 %	24 %
6	1 %	13 %	24 %	16 %
Neatsakė				8 %

3. Kaip Jūs įvertintumėte profesinės mokyklos mokinių parengimą profesijai, kurią ketinate įgyti? (skalė nuo 1 iki 6)

	Lenkija	Vokietija	Danija	Lietuva
1	1 %	1 %	1 %	0 %
2	11 %	2 %	11 %	12 %
3	37 %	15 %	37 %	12 %
4	27 %	34 %	27 %	20 %
5	23 %	40 %	23 %	36 %
6	1 %	9 %	1 %	12 %
Neatsakė				8 %

4. Kaip Jūs įvertintumėte įmonės, kurioje atliekate praktiką, parengimą profesijai, kurią ketinate įgyti? (skalė nuo 1 iki 6).

	Lenkija	Vokietija	Danija	Lietuva
1	4 %	0 %	1 %	8 %
2	12 %	6 %	3 %	0 %
3	27 %	14 %	15 %	32 %
4	32 %	28 %	28 %	8 %
5	17 %	39 %	40 %	8 %
6	8 %	13 %	13 %	40 %
Neatsakė				4 %

5. Ar gerai jaučiatės įmonėje, kurioje atliekate praktiką? (skalė nuo 1 iki 6)

	Lenkija*	Vokietija**	Danija	Lietuva
1	8 %	0 %	3 %	8 %
2	9 %	10 %	18 %	4 %
3	14 %	12 %	17 %	24 %
4	19 %	12 %	20 %	16 %
5	26 %	37 %	21 %	8 %
6	24 %	29 %	21 %	32 %

Pasitaiko atvejų, kai mokiniai jaučiasi blogai darbo vietoje. Visose šalyse mokinių pasitenkinimas atliekant praktiką yra aukšto lygio.

* Lenkija

Silpnybės:

Aš neatlikau praktikos. (5 %)

Manęs nedomina šis darbas/ Aš nedirbu pagal profesiją. (3 %)

Bloga atmosfera (3 %)

Aš jaučiuosi išnaudojamas, atlieku užduotis nesusijusias su savo būsimu darbu. (3 %)

Nieko neišmokau. (2 %)

Per mažai praktikos ir per daug teorijos.

Labai menkai mokykla parengia darbui.

Stiprybės:

Gera atmosfera (16 %)

Man patinka ką darau. Tai įdomus ir gerai apmokamas darbas. (10 %)

Aš išmokau labai daug. (9 %)

Mane vertina kolegos, man patinka būti su žmonėmis (4%)

** Vokietija

Mokinių komentarai:

teigiamo požiūrio į praktikantą stoka

bloga atmosfera darbe

santykiai ne visada geri, praktikos vadovai nepakankamai reiklūs.

6. Kas daugiau Jums suteikia paramos, atliekant praktinį mokymą?

	Lenkija	Vokietija	Danija	Lietuva
Įmonė	40 %	37 %	18 %	52 %
Mokykla	60 %	21 %	8 %	44 %
Kitos institucijos, Grone		21 %		
Visos išvardintos		21 %		
Abi: įmonė ir mokykla			74 %	
Neatsakė				4 %

Lenkijoje daugiau paramos mokiniai gauna iš mokyklos, kitose šalyse mokiniai geriau jaučiasi darbo vietoje – įmonėje.

7. Kaip Jūs vertinate profesinio mokymo: teorinės ir praktikos dalių santykį?

	Lenkija	Vokietija	Danija	Lietuva
Turėtų būti daugiau praktikos	77 %	24 %	9 %	44 %

Manau, kad optimalus	14 %	39 %	77 %	14 %
Turėtų būti daugiau teorijos	2 %	18 %	14 %	12 %
Neturiu nuomonės	7 %	19 %	0 %	24 %
Neatsakė				4 %

Danijoje mokiniai geriausiai vertina profesinio mokymo teorinės ir praktikos dalių santykį. Lenkijoje daugiausia mokinių nurodė, kad reikia didinti praktinių valandų skaičių.

8. Kas, Jūsų manymu, yra pozityvu Jūsų profesiniame mokyme?

* Lenkija

Praktika 31 %

Mano profesija reikalinga darbo rinkai 17 %

Darbas komandoje 16 %

Tobulėjimas 12 %

Man patinka mano darbas 7 %

Galimybė naudoti užsienio kalbą 5 %

Geras darbo užmokestis ateityje 4 %

Tvarkaraštis 4 %

Mokytojai 3 %

Mokyklos bazė 3 %

Praktinių įgūdžių įgijimas 2 %

** Vokietija

Gera atmosfera darbe. Malonu būti. Nuostabūs, mieli ir norintys padėti bendradarbiai. Geri santykiai padeda įsisavinti darbo esmę. Pagalba ir parama.

Mokymosi formos yra universalios. Gera praktinė patirtis. Visi aspektai yra taikomi. Kartojimas padeda įsisavinti darbo turinį.

Darbo vietoje suteikiama reikiama informacija. Medžiaga yra labai plati, tačiau gerai išaiškinama, todėl mokiniai dirbdami mokosi.

Geresnės perspektyvos. Tampama savarankišku, galimybė įgyti vertingos patirties ir naujų draugų. Daugiau pinigų.

Įgyjama gyvenimiškos patirties. Mes galime patys nuspręsti ką daryti ir ko nedaryti..

Faktas tas, kad po 30 dienų bus išleistuvės..

Geras santykis tarp teorijos ir praktikos.

Daug laiko mokymuisi.

Profesiniai egzaminai. Skirtingų kultūrų žmonės greitai išmoksta kalbą ir susipažįsta su kultūra.

*** Danija

Aš išmokau taisyti dviračius

Mes mokykloje mokomės trumpą laiką (5 savaites) ir turime daug praktikos.

Aš išmokau dirbti su įkvėpimu.

Mokykla ir viskas gerai, bet nuobodu.

**** Lietuva

Praktinis mokymas 34 %

Neatsakė 41 %

Greitai įgyjama profesija 6 %

Mokytojų pagalba 8 %

Geras darbas 8 %

Nieko 3 %

9. Ką būtų galima patobulinti profesiniame mokyme?

***Lenkija**

Daugiau praktikos 51 %

Daugiau praktikos darbo vietoje 26 %

Neatsakė 16 %

Geresnė įranga mokykloje 7 %

Nieko 6 %

Geriau organizuojamas mokymas 5 %

Produktai perkami mokyklos 3 %

Neturiu nuomonės 3 %

*****Danija**

Priimant į mokyklą turėtų būti atranka, nes ne kiekvienas gali būti mechaniku, geresnis specialybių pasirinkimas

**** **Lietuva**

Daugiau praktikos 34 %

Daugiau praktikos darbo vietoje 6 %

Neatsakė 21 %

Daugiau praktinių įgūdžių 18 %

Mažiau teorinių užsiėmimų 21 %

Profesinių mokyklų mokytojai ir direktoriai

Bendra informacija apie profesinių mokyklų mokytojus ir direktorius

Informacija	Lenkija	Vokietija	Danija	Lietuva
Vieta	Wałbrzych	Hamburgas ir Lüneburg	CEFL	Rytų Aukštaitija
Darbo patirtis	4 - 35	4 - 35	Nepateikta	3-35
Respondentų lytis ir skaičius	Moterys 24 Vyrų 6	Moterys 7 Vyrų 2	25	Moterys 16 Vyrų 84

1. Ar mokykla, kurioje Jūs dirbate, gerai parengia mokinius darbo rinkai?

	Lenkija	Vokietija	Danija	Lietuva
6 Tikrai TAIP	87 %	23 %	3 %	64 %
5 Tikriausiai TAIP	13 %	56 %	47 %	16 %
4 Iš dalies	0 %	18 %	30 %	20 %
3 Neturiu nuomonės	0 %	0 %	20 %	0 %
2 Tikriausiai NE	0 %	3 %	0 %	0 %
1 Tikrai NE	0 %	0 %	0 %	0 %

Profesinių mokyklų mokytojai ir direktoriai iš Lenkijos labiausiai įsitikę, kad mokykla gerai parengia mokinius darbo rinkai.

2. Ar mokymo metodai atitinka darbdavių poreikius?

	Lenkija	Vokietija	Danija	Lietuva
6 Tikrai TAIP	73 %	19 %	10 %	34 %
5 Tikriausiai TAIP	23 %	54 %	13 %	34 %
4 Iš dalies	4 %	22 %	60 %	26 %
3 Neturiu nuomonės	0 %	0 %	17 %	3 %
2 Tikriausiai NE	0 %	0 %	0 %	3 %
1 Tikrai NE	0 %	0 %	0 %	0 %

3. Ar, Jūsų manymu, profesinis mokymas Jūsų šalyje organizuotas optimaliai?

	Lenkija	Vokietija	Danija	Lietuva
6 Tikrai TAIP	20 %	42 %	3 %	3 %
5 Tikriausiai TAIP	23 %	32 %	13 %	34 %
4	37 %	37 %	54 %	46 %

Iš dalies				
3 Neturiu nuomonės	20 %	0 %	20 %	0 %
2 Tikriausiai NE	0 %	2 %	10 %	10 %
1 Tikrai NE	0 %	0 %	0 %	3 %

4. Ar mokiniai yra patenkinti profesinio mokymo organizavimu?

	Lenkija*	Vokietija**	Danija	Lietuva****
6 Tikrai TAIP	23 %			20 %
5 Tikriausiai TAIP	47 %			40 %
4 Iš dalies	13 %			34 %
3 Neturiu nuomonės	17 %			0 %
2 Tikriausiai NE	0 %			3 %
1 Tikrai NE	0 %			3 %

** Vokietija

Atsakymų nepateikė

*** Lietuva

Atsakymų nepateikė

* Lenkija

Mokytojų komentarai:

Moksleiviai mokydami teorinių dalykų yra gerai paruošiami darbo rinkai ir tenkina darbdavių lūkesčius.

Pabaigę profesinę mokyklą moksleiviai lengvai suranda darbą. Darbdaviai patenkinti jų parengimu.

Rengiamieji tų profesijų atstovai, kokių reikia. Darbo rinkai.

Profesinis mokymas, ypatingai bankininkystės ir įstaigų administravimo srityje, neatitinka moksleivių lūkesčių.

Moksleiviai jaučiasi gerai praktikos metu – jie dirba darbą, kurį studijuoja.

Jauni žmonės labiausiai gerai parengiami egzaminams. Jie įsidarbina jau studijų metu. Jie mielai dalyvauja moksleivių mainų programose užsienio šalyse.

Moksleivių nuomone, kai kurios grupės trūksta praktikos įmonėse.

Darbdaviai turėtų dalyvauti profesiniame mokyme.

Profesinio mokymo biudžetas, skirtas medžiagoms ir produktams, turėtų būti didinamas.

Darbdaviai turėtų pabaigti 100 % profesinio mokymo programų.

** Vokietija

Mokytojų komentarai:

Silpnosios pusės:

Mokiniai nepatenkinti daugiausia dėl to, praktikos metu jie traktuojami kaip pigi darbo jėga..

Mokymo programų turinys dalinai pasenęs. Darbo pobūdis keičiasi ir mokyklos negali mokyti iš tų pačių programų.

Maža praktinė patirtis. Studentai atsižvelgia 1 prie 1 į darbo planus. Trūksta darbuotojų institucijose, todėl nesilaikoma instrukcijų.

Mokytojams tenka per didelis mokinių skaičius.

Per daug bendras mokymų turinys.

Sudėtingų situacijų sprendimas vyksta tik pradėjus dirbti.

Ne visada randama vieta praktikai..

Nepakankama individuali parama ir parama silpnesniems mokiniams.

Mokyklos lygis ir nuostatos į praktikantus turėtų būti vertinamas pagal iškritusių mokinių skaičių.

Stipriosios pusės:

Kai mokiniai, kaip pavyzdžiui mūsų mokykloje, yra gerai parengti interviu ir gerai pasirengę, tuomet ir mokiniai ir darbdaviai patenkinti. Studentų pasirengimas parodo, kad mokymas organizuojamas aiškiai ir gerai.

Esama dualinė mokymo sistema yra gera. Mano nuomone, pats sunkiausias laikotarpis mokiniams yra darbas tik pabaigus mokslą.

Praktinis ir teorinis mokymas yra subalansuotas, kai praktinė dalis vyksta darbo vietoje, mokiniai turi laiko suformuoti „darbo paslaugos“ mentalitetą ir išmokyti technologijas.

Praktinis mokymas darbo vietoje orientuotas į praktiką. Mokslas pakaitomis mokykloje ir darbo vietoje. Mokiniai įmonėje įgyja techninę kompetenciją - geras galimybes įsidarbinti ir greičiau pradėti darbinę karjerą. Glaudus ryšys tarp mokyklos ir darbo vietos, greitas perėjimas nuo teorijos prie praktikos.

Praktinis santykis orientuotas į veiksmus.

Vykstant teoriniam ir praktiniam mokymui, mokiniai gali išbandyti, susieti ir įvertinti savo žinias.

Darbo rinkai reikalingi profesionalai. Valstybė ir darbdaviai teikia didelę paramą.

Puiki praktika padeda tobulinti kompetencijas ir tapti profesionalu ir savarankišku darbo vietoje.

Mokymasis visą gyvenimą žemesnės kvalifikacijos asmenims.

Pozityvus grįžtamasis ryšys iš darbdavių.

Pasiūlymai:

- Labai svarbu surasti darbo vietą individualiai kiekvienam. Specifinis turinys turi būti sudaromas darbo vietoje, t.y. dualinis mokymas.
- Mano nuomone, pagrindinė problema Länder dirba dalykine mokymo sistema. Turi būti suvienodintas profesinio mokymo turinys visoje šalyje.
- Optimalus parengimas, bet labai gaila, kad ne visi procesai gali būti įgyvendinti mokykloje. Dažnai mokyklų veikla nesutampa su darbdavio poreikiais. Kartais sunku atlikti studentams užduotis darbo vietoje, tai ypatingai atsitinka su daugeliu naujų užduočių, kurias studentai turi atlikti per trumpą laiką.
- Pedagogų požiūris į profesinį mokymą turi būti keičiamas.
- Profesinio mokymo planai turi būti pritaikyti prie besikeičiančių socialinių poreikių.
- Darbo rinkos lūkesčiai tenkinami. Bet kiekvienam pabaigusiam profesinio mokymo programą būtina suteikti pakankamai laiko susitaikyti prie naujų reikalavimų. Daugelyje darboviečių studentai tokios galimybės neturi.
- Laisvų darbo vietų pasiūla ir praktikos paklausa yra skirtingos. Todėl reikia rasti kompromisą tarp abiejų komponentų.
- Darbo rinka keičiasi, kiekvienas gali žinoti tendencijas, tačiau negali patenkinti lūkesčių.
- Darbdaviai tikisi, kad mokykla suteiks žinių būtinų kasdieniniame darbe. Būtina konsoliduoti žinias.
- Pirmiausia turėtų būti įvertinamos darbo rinkos perspektyvos, daugiau pasiūlyta vietų darbo praktikai atlikti, todėl įmonės turėtų glaudžiau bendradarbiauti su profesinėmis mokyklomis (gauti

naudą abi bendradarbiaujančios pusės). Mokiniai per greitai tampa nepriklausomais darbuotojais, jiems trūksta laiko mokytis ir įgyti darbui reikiamų įgūdžių.

- Profesinis mokymas turi būti derinamas su įmonės tikslais. Darbo vieta turėtų būti vieta mokymuisi. Praktikos vadovų mokymo poreikis, ypatingai suteikiant jiems pedagoginių žinių.
- Bendrasis ugdymas turėtų labiau siejamas su darbo rinkos realybe ir svarbiausiais dalykais, pvz. aritmetika, rašyba ar gamtos mokslai.
- Darbdaviai turėtų labiau parengti mokinius būsimai profesijai, o nesistengti užpildyti laisvas darbo vietas, į darbą neatvykus darbuotojui.
- Profesijos instruktoriai turi atlikti profesijos mokymo vaidmenį. Būtina peržiūrėti instruktorių apmokėjimo schemas. Pameistrystės turinys turi atitikti jos esmę; teorinės žinios išbandomos praktiškai.
- Kai kuriems specialistams už darbą turi būti mokama, pvz., socialiniams patarėjams ar švietėjams, nes šių specialistų poreikis smarkiai išaugo.

**** Lietuva

Mokytojų komentarai:

Baigę profesinę mokyklą mokiniai be problemų įsidarbina.

Trūksta materialinės bazės praktinėms pamokoms.

Teoriniai užsiėmimai yra derinami su darbo rinkos poreikiais.

Profesinis mokymas pakankamai geras; tai priklauso nuo darbdavių lūkesčių.

Per didelis skaičius profesinių mokyklų šalyje.

Pasiūlymai:

Teorija 1/ praktika 5

Teorija 1/ praktika 4

Teorija 1/praktika 2

Pusė teorijos ir pusė praktikos

Apie 70 % praktikai ir 30 % teorijai būtų optimalus rezultatas

5. Praktinio mokymo trukmės įvertinimas

	Lenkija*	Vokietija**	Danija ***	Lietuva
Praktinio mokymo dienų skaičius	20 %	54 %	20 %	6 %
Praktinio mokymo dienų skaičius per didelis		5 %		4 %
Praktinio mokymo dienų skaičius per mažas	60 %	8 %	60 %	66 %
Sunku atsakyti	20 %	33 %	20 %	24 %

* Lenkija

Neatsakė (9)

Praktiniams mokymui skirti vieną mėnesį per trimestrą (6)

2 mėnesiai praktikos per metus (5)

Praktika 2: teorija 3 (4)

Praktika 1: teorija 2 (2)

2 savaitės praktika kiekvieną trimestrą suteikia galimybę tobulėjimui

Nežinau (2)

** Vokietija

Pasiūlytas praktikos ir teorijos santykis:

- 60- 40 (16 respondentų)
- 55-45

- 50-50 (6)
- 40- 60 (3)
- 80-20 (2)
- 75-25 (2)
- 70-30
- 65-35
- 3/5- 2/5

Daugelis mokytojų įsitikinę, kad reikia daugiau praktinių užsiėmimų

*****Danija**

Neatsakė (9)

Vienas mėnuo praktinio mokymo kiekvieną trimestrą (6)

2 mėnesiai praktikos per metus (5)

Praktika 2: teorija 3 (4)

Praktika 1: teorija 2 (2)

2 savaitės praktikos kiekvieną trimestrą padeda tobulėjimui.

Nežinau (2)

6. Kur galima geriausiai išmokyti praktinių profesinių įgūdžių?

	Lenkija	Vokietija	Danija	Lietuva
Mokyklų profesinėse dirbtuvėse	46 %	9 %	46 %	20 %
Įmonėse	54 %	80 %	54 %	80 %
Kitose profesijos mokymo vietose		11 %		

Mokytojų nuomone, geriausiai praktinių įgūdžių įgyjama darbo vietoje.

8. Kaip Jūs vertinate savo moksleivių teorines žinias, įgyjamas profesinėje mokykloje?

	Lenkija	Vokietija	Danija	Lietuva
1	0 %	0 %	0 %	5 %
2	3 %	0 %	3 %	9 %
3	3 %	22 %	3 %	14 %
4	34 %	33 %	34 %	19 %
5	60 %	45 %	60 %	24 %
6	0 %	0 %	0 %	29 %

9. Kaip Jūs įvertinate moksleivių praktinius įgūdžius, įgyjamus profesinėje mokykloje?

	Lenkija	Vokietija	Danija	Lietuva
1	0 %	0 %	0 %	5 %
2	0 %	0 %	0 %	9 %
3	3 %	22 %	3 %	14 %
4	30 %	33 %	30 %	19 %
5	67 %	45 %	67 %	24 %
6	0 %	0 %	0 %	29 %

9. Kaip būtų galima patobulinti profesinį mokymą, kad mokymo metu įgytos kvalifikacijos atitiktų darbo rinkos poreikius? (Galite pažymėti kelis atsakymus)

**** Vokietija**

- stiprinti mokyklų ir darbdavių bendradarbiavimą 27 %
- išvystyti profesinio mokinių konsultavimo sistemą 0 %
- stiprinti visų institucijų bendradarbiavimą 0 %
- vykdyti profesinio mokymo programas atsižvelgiant į darbdavių poreikius 0 %
- didinti praktinių užsiėmimų ir praktikos valandų skaičių, lyginant su teoriniais užsiėmimais 0 %
- keisti įmonių, kurios priima moksleivius į praktiką, požiūrį 19 %
- rengti mokymo programas kartu su darbdaviais 20 %

****** Lietuva**

- Nėra teisinio pagrindo dualinei sistemai mūsų šalyje.
- Darbo vieta turėtų būti moderni, bet mažose įmonėse, nedideliuose miestuose sunku tokias įmones rasti.
- Asmenys, kurie ketina dirbti su mokiniais praktikos metu įmonėje, turėtų išklaudyti pedagoginių žinių kursą.
- Būtina peržiūrėti profesijos mokytojų apmokėjimo tvarką, nes esant dualinei sistemai, mokytojai praras daug pamokų ir gaus mažesnę atlyginimą.

Su verslu susijusių įstaigų atstovai/suinteresuoti mokslo ir darbo rinkos bendradarbiavimu asmenys

Bendra informacija apie respondentus

Informacija	Lenkija	Vokietija	Danija	Lietuva
Vieta	Žemutinė Silezija	Žemutinė Saksonija		
Respondentų lytis ir skaičius	Moterys 17 Vyrų 13	Moterys 18 Vyrų 8	12	5

1. Ar profesinės mokyklos gerai parengia mokinius darbo rinkai?

	Lenkija	Vokietija	Danija	Lietuva
6 Tikrai TAIP	0 %	15 %	10 %	0 %
5 Tikriausiai TAIP	13 %	54 %	23 %	13 %
4 Iš dalies	37 %	27 %	35 %	37 %
3 Neturiu nuomonės	0 %	0 %	25 %	0 %
2 Tikriausiai NE	40 %	0 %	5 %	40 %
1 Tikrai NE	10 %	4 %	5 %	10 %

2. Ar profesinis mokymas pakankamai gerai parengia mokinius darbo rinkos poreikiams?

	Lenkija*	Vokietija**	Danija***	Lietuva
6 Tikrai TAIP	0 %	37 %	5 %	29 %
5 Tikriausiai TAIP	13 %	48 %	15 %	24 %
4 Iš dalies	20 %	15 %	40 %	19 %
3 Neturiu nuomonės	10 %	0 %	30 %	14 %
2 Tikriausiai NE	44 %	0 %	0 %	9 %
1 Tikrai NE	13 %	0 %	0 %	5 %

3. Ar profesinės mokyklos ir įmonių bendradarbiavimas Jūsų šalyje yra optimalus?

	Lenkija*	Vokietija**	Danija***	Lietuva
6 Tikrai TAIP	0 %	15 %	10 %	0 %
5 Tikriausiai TAIP	3 %	38 %	25 %	25 %
4 Iš dalies	16 %	39 %	40 %	75 %
3 Neturiu nuomonės	13 %	0 %	25 %	0 %

2 Tikriausiai NE	42 %	8 %	0 %	0 %
1 Tikrai NE	26 %	0 %	0 %	0 %

* Lenkija

Nėra komentarų (8)

Specifinių profesinių mokyklų trūkumas. (6)

Mokyklų profesinės dirbtuvės nėra aprūpintos tinkamu inventoriumi. (4)

Per mažai laiko praktikai. (4)

Praktikos trukmė įmonėje yra per trumpa. (4)

Daugelis profesinių mokyklų mūsų regione ruošia nereikalingų specialybių absolventus. Tik viena mokykla nuolat bendradarbiauja su keletu įmonių. (3)

Įmonės nenoriai su mokyklomis – darbo įmonės bendradarbiavimas (išlaidos, profesijos mokytojų stoka) (2)

Mokyklos parengia darbui, problema surasti įmonę moksleivių praktikai ir darbui.

Senos, atgyvenusios sistemos.

Moksleiviai įgija daugiau teorinių žinių nei praktinių įgūdžių.

Moksleiviai nenoriai atlieka praktiką, jie bijo bedarbystės.

Profesinių mokyklų mokytojai nutolę nuo praktinių dalykų

**** Lietuva

Komentarai:

Jauni žmonės neturi motyvacijos dirbti.

Turėtų būti geresnis praktinis mokymas, nes baigusieji turi per mažai praktinių įgūdžių

4. Ar profesinės mokyklos atitinka darbo rinkos lūkesčius? (skalė nuo 1 iki 6)

	Lenkija*	Vokietija	Danija	Lietuva****
1	3 %	0 %	4%	
2	33 %	4 %	30 %	
3	50 %	19 %	40 %	
4	7 %	11 %	23 %	
5	7 %	62 %	3 %	
6	0 %	4 %	0 %	

* Lenkija

Komentarai:

Darbdaviai tikisi ilgesnio praktinio mokymo ir darbo patirties.

Būtina stiprinti bendradarbiavimą su darbdaviais.

Jauni darbuotojai nėra savarankiški ir nenori mokytis.

Sutarčių su darbdaviais stoka, kad moksleivis pabaigęs mokslus galėtų rasti darbo vietą. (3)

Trūkumas reikalingiausių specialybių. (6)

Jaunimas emigruoja ieškodami darbo svetur.

Per trumpa praktika.

Pasenę standartai. (2)

Per siauros specializacijos.

**** Lietuva

Neatsakė

5. Kaip būtų galima patobulinti profesinį mokymą, kad mokymo metu įgytos kvalifikacijos atitiktų darbo rinkos poreikius? (Galite pažymėti kelis atsakymus)

	Lenkija*	Vokietija	Danija	Lietuva****
stiprinti mokyklų ir darbdavių bendradarbiavimą	28 %	18 %	20 %	38 %
išvystyti profesinio mokinių konsultavimo sistemą	14 %	26 %	24%	0 %
stiprinti visų institucijų bendradarbiavimą	8 %	20 %	0 %	12 %
vykdyti profesinio mokymo programas atsižvelgiant į darbdavių poreikius	15 %	21 %	21 %	0 %
didinti praktinių užsiėmimų ir praktikos valandų skaičių, lyginant su teoriniais užsiėmimais	17 %	1 %	14 %	50 %
keisti įmonių, kurios priima moksleivius į praktiką, požiūrį	18 %	14 %	14 %	0 %

* Lenkija

Komentarai:

Darbo įmonėje galimybės. (4)

Darbdavys turėtų žiūrėti į praktikantą kaip į ateities investiciją.

Atsakingas, pagarbus ir atviras požiūris į praktikantą.

**** Lietuva

Ilgasnis praktinis mokymas užtikrina geresnę ateitį.

6. Kur galima geriausiai išmokyti praktinių profesinių įgūdžių?

	Lenkija	Vokietija	Danija	Lietuva
Mokyklų profesinėse dirbtuvėse	17 %	10 %	10 %	12 %
Įmonėse	83 %	60 %	35 %	88 %
Kitose profesijos mokymo vietose			55 %	
Abiejose		25 %		
Kitose profesijos mokymo vietose	0 %	5 %		0 %

Geriausia vieta praktiniams įgūdžiams įgyti yra darbo vieta.

7. Kaip Jūs vertinate moksleivių teorines žinias, įgyjamas profesinėje mokykloje? (nurodykite skalėje nuo 1 iki 6)

	Lenkija	Vokietija	Danija	Lietuva
1	3 %	0 %	5 %	5 %

2	7 %	0 %	5 %	9 %
3	64 %	12 %	30 %	14 %
4	23 %	24 %	40 %	19 %
5	3 %	56 %	15 %	24 %
6	0 %	8 %	5 %	29 %

8. Kaip Jūs vertinate moksleivių praktinius įgūdžius, įgyjamus profesinėje mokykloje?

	Lenkija	Vokietija	Danija	Lietuva
1	7 %	0 %	7 %	5 %
2	27 %	2 %	27 %	9 %
3	56 %	4 %	56 %	14 %
4	3 %	14 %	3 %	19 %
5	7 %	64 %	7 %	24 %
6	0 %	14 %	0 %	29 %

9. Profesinio mokymo vertinimas.

* Lenkija

Moksleiviai nepakankamai parengiami darbui.
 Rengiamos nereikalingos profesijos..
 Nutolę nuo darbo rinkos poreikių.. (4)
 Nepakankamas švietimo finansavimas.
 Per mažai laiko praktikai (4)
 Nepakankamas dėmesys užsienio kalbų mokymui.
 Pradinis lygis, mažai progreso..
 Moksleiviai nedirba savarankiškai praktikos metu..
 Viskas gerai.
 Ne pats geriausias lygis. (2)
 Blogai.
 Mokyklų ir darbdavių lūkėsčiai yra skirtingi.

Pasiūlymai:

Aukštesnės kokybės praktika, ilgesnis laikas. (12)
 Nuolatinis darbdavių ir mokyklų bendradarbiavimas. (11)
 Reikia daugiau profesinių mokyklų. (10)
 Profesionalūs seminarai. (3)
 Profesinis mokymas kitoje šalyje.
 Nominacijos mokykloms..
 Naujos mokyklos, nauji mokytojai.
 Pradėti profesinį mokymą gimnazijose.
 Mažiau bendrųjų dalykų.

****Lietuva

- Baigusiems profesines mokyklas mokiniams trūksta praktinių įgūdžių, darbdaviai juos turi mokyti nuo pradžių.
- Būtina stiprinti darbdavių ir profesinių mokyklų bendradarbiavimą.
- Žemas profesinių mokyklų įvaizdis.

Verslininkai ir darbdaviai

Bendra informacija apie respondentus

Informacija	Lenkija	Vokietija	Danija	Lietuva
Place	Žemutinė Silezija	Žemutinė Saksonija, Hamburgas		
Respondentų lytis ir skaičius	Moterys 12 Vyrai 18	Moterys 32 Vyrai 19	15	Moterys 14 Vyrai 21

1. Ar profesinės mokyklos gerai parengia mokinius darbo rinkai?

	Lenkija*	Vokietija**	Danija***	Lietuva
6 Tikrai TAIP	0 %	4 %	0 %	0 %
5 Tikriausiai TAIP	3 %	43 %	23 %	12 %
4 Iš dalies	30 %	47 %	40 %	62 %
3 Neturiu nuomonės	17 %	4 %	23 %	0 %
2 Tikriausiai NE	30 %	2 %	14 %	13 %
1 Tikrai NE	20 %	0 %	0 %	13 %

Respondentų nuomone, Lenkijoje profesinės mokyklos blogiausiai parengia mokinius darbo rinkai.

2. Ar profesinio mokymo programos atitinka darbdavių poreikius?

	Lenkija*	Vokietija**	Danija***	Lietuva****
6 Tikrai TAIP	0 %	28 %	3 %	
5 Tikriausiai TAIP	3 %	53 %	20 %	
4 Iš dalies	33 %	16 %	47 %	
3 Neturiu nuomonės	17 %	0 %	20 %	
2 Tikriausiai NE	37 %	3 %	10 %	
1 Tikrai NE	10 %	0 %	0 %	

Respondentai įžvelgia didesnę poreikį profesinio mokymo programas derinti su darbdaviais.

****Lietuva

Atsakymų nepateikė.

3. Ar profesinis mokymas atitinka darbo rinkos reikalavimus?

	Lenkija*	Vokietija**	Danija***	Lietuva****
6 Tikrai TAIP	0 %	10 %	4 %	0 %
5 Tikriausiai TAIP	3 %	56 %	30 %	0 %
4 Iš dalies	37 %	8 %	40 %	50 %
3 Neturiu nuomonės	17 %	26 %	23 %	0 %
2 Tikriausiai NE	30 %	0 %	3 %	50 %
1 Tikrai NE	13 %	0 %	0 %	0 %

Remiantis respondentų nuomone, profesinis mokymas labiausiai atitinka darbo rinkos poreikius Vokietijoje.

* Lenkija

Vyraujantis mokyklinis mokymas.
Profesionalų pozityvių nuostatų stoka.
Nepakankamas praktinis mokymas. (4)
Mokymo programos pasenusios ir neatitinkančios darbo rinkos poreikių. (7)
Absolventai nepasirengę pradėti dirbti to darbo, kurio praktiką atliko. (2)
Moksleiviai, mokyklos ir darbdaviai tarpusavyje nebendradarbiauja. (2)
Netinkamos mokyklų dirbtuvės. Senos technologijos. (3)
Per mažai profesinių mokyklų. (3)
Žema moksleivių mokymosi motyvacija.
Mano įmonė neturi moksleivių, kurie atliktų praktiką.
Profesinis mokymas yra tai, kai moksleiviai darbo vietoje jaučiasi mėgstami.

**** Lietuva

Turėtų būti geresnis ir glaudesnis bendradarbiavimas tarp profesinių mokyklų ir darbdavių.

4. Kaip profesinės mokyklos tenkina darbdavių lūkesčius? (skalė nuo 1 iki 6)

	Lenkija*	Vokietija**	Danija	Lietuva
1	10 %		0 %	0 %
2	37 %		10 %	12 %
3	50 %		20 %	25 %
4	3 %		47 %	50 %
5	0 %		20 %	29 %
6	0 %		3 %	0 %

Profesinės mokyklos mažiausiai tenkina darbdavių lūkesčius Lenkijoje, ir pakankamai gerai lūkesčiai tenkinami Danijoje ir Lietuvoje.

**

Atsakymų nepateikė.

* Lenkija

Erasmus+

Strateginė partnerystė
įgyvendinant dualinę sistemą

Darbdaviai įvertina darbuotojų praktinius gebėjimus.

Nėra reguliavimo tarp darbdavių poreikių ir švietimo sistemos. (5)

Per mažai įgūdžių darbinei veiklai. (4)

Profesionalų stoka. (2)

5. Kaip būtų galima patobulinti profesinį mokymą, kad mokymo metu įgytos kvalifikacijos atitiktų darbo rinkos poreikius? (Galite pažymėti kelis atsakymus)

	Lenkija*	Vokietija	Danija	Lietuva****
stiprinti mokyklų ir darbdavių bendradarbiavimą	32 %	26 %	24 %	25 %
išvystyti profesinio mokinių konsultavimo sistemą	7 %	26 %	4 %	40 %
stiprinti visų institucijų bendradarbiavimą	0 %	0 %	0 %	38 %
vykdyti profesinio mokymo programas atsižvelgiant į darbdavių poreikius	19 %	28 %	26 %	35 %
didinti praktinių užsiėmimų ir praktikos valandų skaičių, lyginant su teoriniais užsiėmimais	0 %	0 %	20 %	50 %
didinti teorinių valandų skaičių mokykloje	1 %	3 %	0 %	0 %
keisti įmonių, kurios priima moksleivius į praktiką, požiūrį	0 %	8 %	19 %	0 %
teisinėmis priemonėmis	17 %	0 %	0 %	0 %

Vyraujantis atsakymas yra vykdyti profesinio mokymo programas atsižvelgiant į darbdavių poreikius.

* Lenkija

Atlyginimas moksleiviams atliekantiems praktiką. (2)

Darbo užmokestis darbdaviams. (6)

Papildomas užmokestis praktikos vadovų supervizoriams.

Mokesčių lengvatos darbdaviams.

Tobulinti karjeros konsultantų įgūdžius - žinios apie darbo rinką.

**** Lietuva

Profesinis konsultavimas turi būti stiprinamas.

Baigę profesinį mokymą mokiniai stokoja praktinių įgūdžių.

Darbdavių ir profesinių mokyklų bendradarbiavimo stiprinimas.

Kelti profesinių mokyklų įvaizdį.

6. Kur galima geriausiai išmokti praktinių profesinių įgūdžių?

	Lenkija*	Vokietija	Danija	Lietuva
mokyklų profesinėse dirbtuvėse	8 %	14 %	0 %	12 %
įmonėje/ pameistrystė/praktikos metu	83 %	79 %	53 %	88 %
mokyklų profesinėse dirbtuvėse ir įmonėje/ pameistrystė/praktikos metu			57 %	
Profesinio mokymo centruose		14 %		
Kita (nurodyti)	9 %	1 %		0 %

Geriausia vieta praktinių įgūdžių įgijimui yra praktika įmonėje.

*** Lenkija**

Darbo vietoje yra tikras bendradarbiavimas su mokykla.

Skatinti mokyklų jungimąsi su didelėmis įmonėmis, tai garantuos įdarbinimą.

8. Kaip Jūs vertinate moksleivių teorines žinias, įgyjamas profesinėje mokykloje? (nurodykite skalėje nuo 1 iki 6)

	Lenkija	Vokietija	Danija	Lietuva
1	3 %	0 %	0 %	0 %
2	31 %	0 %	13 %	0 %
3	59 %	23 %	37 %	13 %
4	7 %	15 %	30 %	62 %
5	0 %	46 %	13 %	13 %
6	0 %	16 %	7 %	12 %

Lenkijoje yra žemiausi rezultatai.

8. Kaip Jūs vertinate moksleivių praktinius įgūdžius, įgyjamus profesinėje mokykloje?

	Lenkija	Vokietija	Danija	Lietuva
1	3 %	0 %	0 %	0 %
2	31 %	0 %	0 %	12 %
3	59 %	23 %	0 %	50 %
4	7 %	15 %	43 %	38 %
5	0 %	46 %	34 %	0 %
6	0 %	16 %	23 %	0 %

Aukščiausi vertinimai yra Danijoje ir Vokietijoje.

9. Kokį vaidmenį turi atlikti verslininkai profesinio mokymo dualinėje sistemoje?*** Lenkija**

Darbdaviai gali sukurti geras sąlygas praktiniam mokymuisi. Profesinis mokymas galėtų būti savanoriškas.

Pastovus bendradarbiavimas su mokykla. (7)
Pastovus bendradarbiavimas su tais pačiais moksleiviais. (2)
Darbdavių ir studentų atliktų užduočių monitoringas.
Papildomi pinigai profesiniam mokymui. (3)
Aš norėčiau turėti moksleivių praktikantų. (4)
Atitinkantis mano poreikius profesinis mokymas.
Manęs tai nedomina. (3)
Neatsakė. (9)

*** Danija

Bendradarbiauti su mokykla parengiant geriausią darbuotoją.

**** Lietuva

Šiuo metu nėra teisinio dualinio mokymo reguliavimo.
Turėtų būti daugiau informacijos apie dualinį mokymą.

10. Ką Jūs keistumėte profesinio mokymo sistemoje Jūsų šalyje?

* Lenkija

Būtina keisti požiūrį į profesines mokyklas kaip blogiausias mokyklas.
Praktinis mokymas turi vykti kartu su teoriniu mokymu, 3 dienas per savaitę.
Daugiau praktikos. (3)
Darbdaviai turėtų būti mokama už moksleivių praktiką. (3)
Gera mokyklų techninė bazė.
Geresnis išsilavinimas profesijos mokytojams -egzaminai.
Savanoriška veikla parodant darbui reikalingus įgūdžius.
Grįžti prie buvusios profesinio mokymo sistemos. (2)
Praktinis mokymas turi vykti šiuolaikinėje darbo vietoje, svarbiausia įgūdžiai ir gebėjimai.
Pastovus bendradarbiavimas visuose lygmenyse. (5)
Profesinis konsultavimas kiekviename švietimo lygmenyje.
Pozityvių nuostatų formavimas. (2)
Daugiau profesinių mokyklų reikia. (2)
Neturi nuomonės (14)

**** Lietuva

Situacija profesinio mokymo srityje lėtai, bet keičiasi į gerą pusę.
Stiprinti profesinį konsultavimą mokykloje.

* Lenkija

Apibendrinimas

Išsakyta daug skirtingų nuomonių, Moksleiviai ir mokytojai nusiteikę labiau optimistiškai, darbdaviai ir asmenys, suinteresuoti profesiniu mokymu nėra labai patenkinti. Dauguma respondentų pabrėžė, kad būtina ilginti praktinį mokymą. Visų grupių atstovai nurodė, kad būtina kurti šiuolaikinę profesinio mokymo sistemą Lenkijoje

Stiprybės:

Bendradarbiavimas ir jo stiprinimas aktualus visoms tikslinėms grupėms.

Silpnybės:

Tikrovės neatspindintis mokytojų požiūris apie moksleivių parengimą darbui.

Bendradarbiavimo stoka.

Per trumpas praktinis mokymas.

Klaidingi praktinio mokymo atvejai.

Mokyklų stoka.

Profesijų stoka.

Rekomendacijos:

Mokykloms:

Mokymo programų atnaujinimas pagal darbdavių lūkesčius.

Ilgesnis praktinis mokymas.

Geresnis bendradarbiavimas su darbdaviais nustatant bendrus poreikius ir įvertinant praktinį mokymą.

Tobulinti praktikos vadovų kompetencijas.

Moksleiviams:

Geresnis parengimas.

Nuostatų keitimas, labiau pozityvus ir atviras mokymas.

Darbdaviams:

Rūpintis darbo atmosfera.

Sudaryti sąlygas atlikti realų darbą.

Bendradarbiauti su mokyklomis ir profesiniu mokymu suinteresuotais asmenimis.

Profesiniu mokymu suinteresuotiems asmenims:

Bendradarbiavimas su kitomis institucijomis.

**** Vokietija**

Stipriosios pusės:

- Užtikrinama, kad profesinis mokymas darbo vietoje yra geriausia galimybė, atsižvelgiant į technikos naujoves profesiniame mokyme, ir atitinka rinkos reikalavimus.
- Įmonės dirba su Rūmais, kuriant ugdymo rėminius planus, ir dalyvauja praktinio mokymo planų formulavime bei reaguoja į reikalavimų pokyčius darbo rinkoje.

Silpnosios pusės:

- Mokymo personalo praktinė patirtis yra dalinai pasenusi, sudarant mokyklų tvarkaraščius ne visada kreipiamas dėmesys į darbo vietas;
- Mokymas kartais neatitinka darbo rinkos reikalavimų;
- Silpniesni studentai negali susitvarkyti su darboviečių reikalavimais. Čia reiktų pergaltvoti ugdymo turinį ir taisykles.

Darbo rinkai Vokietijoje iki dabar būdinga, tam tikra prasme, paradoksali plėtra: nežiūrint į didėjančių skaičių naujai sudarytų sutarčių dėl tam tikrų profesijų mokymo, 2015 m. Vokietijoje buvo žemiausi rodikliai nuo pat Vokietijos susivienijimo. Tuo pačiu metu, atsiranda vis daugiau ir daugiau laisvų vietų pameistries, kurias siūlo darbovietės, ir vis daugiau ir daugiau žmonių, kurie norėtų pradėti dirbti pameistries, bet neranda tinkamos vietos. Profesinis mokymas labai prarado patrauklumą ir daugelis jaunų žmonių jį suvokia kaip situaciją be išeities. Atsirado poreikis pilnam įvairių ugdymo sistemų pralaidumui. Tėvų vaidmuo taip pat yra problematiškas, nes tėvai maždaug 80% nusprendžia, kokią profesiją jų vaikui pasirinkti ir verčia savo vaikus rinktis tokias mokymosi kryptis, kurios jiems netinka.

Rekomendacijos:

Profesinis mokymas turi judėti į priekį kartu su laiku. Tai reiškia, kad jis profesijos mokytis nusprendusiam jaunimui turi užtikrinti daug galimybių, pvz. per pameistrystę (papildoma kvalifikacija studentams, turintiems gabumų); taip pat užtikrinti galimybes pabaigus profesinį mokymą siekti aukštojo mokslo. Profesinis mokymas turi būti atvira, pralaidi ir lanksti sistema, kurioje būtų įmanomas perėjimas nuo vienos mokymosi krypties prie kitos, o taip pat nuo vienos ugdymo sistemos prie kitos (galimybė įgyti aukštąjį išsilavinimą) per įgytų kompetencijų pripažinimą. Reikia didinti profesinio mokymo patrauklumą, ypač naujuose ES šalyse. To padaryti neįmanoma per 1-2 metus, kaip tai yra Lenkijoje ir Lietuvoje. Turi būti pasiūlomos tokios profesinio mokymo programos, kurios yra perspektyvios gyvėms. Statistinių duomenų rezultatai rodo, kad trumpas profesinis mokymas tik supažindina mokinius su darbu reikalingais įgūdžiais bei suteikia ribotą žinias. Todėl baigusieji profesinį mokymą nėra lankstūs, ir neretai susiduria su bedaryste. Todėl profesinio mokymo patrauklumas turėtų būti didinamas keliant mokymo kokybę.

- Kadangi profesinis mokymas didžiąja dalimi vykdomas darbo vietoje, darbo rinkai tai iš tikrųjų yra ypač gerai profesinio ugdymo sistema, ypač lyginant su kitomis Europos šalimis.
- Nauji mokymo planai silpniesiems studentams – žingsnis po žingsnio galėtų būti mokoma kitų profesijų, tokių kaip pardavėjo/mažmeninės prekybos prekybininko;
- Gerinti galimybes gauti vietą profesiniame mokyme. Turėtų būti išnaudojama kiekviena potenciali galimybė; laisvos tobulėjimo galimybės – perėjimas iš profesinio ugdymo sistemos į aukštąjį mokslą. Perėjimo nuo pameistrystės į aukštąjį mokslą ir atvirkščiai galimybių didinimas yra labai svarbus dalykas socialinio teisingumo ir saugumo specialistams.
- Profesinio ugdymo diferenciacija: a) silpniesni mokiniai b) normalus profesinis mokymas c) moksluose stipresni asmenys.
- Prieinamumo prie profesinio mokymo kriterijų (skirtingų kiekvienai profesijai) kūrimas. Kiekvienas turėtų mokytis to, kas atitinka jo polinkius ir kompetencijas ir to siekti įvairiais būdais bei pasiekti tiek, kiek įmanoma. Intensyvus realaus darbo, kurį galbūt mokins gaus pabaigęs mokyklą, kūrimas ir pirmojo vertikalios karjeros kelio atvėrimas. Labai tvirtas dualinių bakalauro studijų įgyvendinimas.
- Lygios galimybės! Profesinis mokymas visiems jauniems žmonėms: parama ir pagalba tiek stipresniems, tiek silpniesiems. Profesinio mokymo sistemų pralaidumas. Įgūdžių, kurių bus reikalingi tolimesnei karjerai, pripažinimas ir papildymas.
- Geresnis profesinio ugdymo partnerių (darboviečių, mokyklų, biržų) tinklas. Daugiau papildomų priemonių profesiniam mokymui.
- Profesinio ugdymo turinio perkėlimas tam tikrose profesijose (ypač sujungtose profesijose) gali būti per didelio krūvio, ypač silpniesiems studentams, priežastis.
- Sektoriams su mažiau žinomomis ir nemėgstamomis profesijomis vis sunkiau ir sunkiau rasti tinkamų studentų.
- Specialistų poreikis auga. Silpnė mokinių grupė tampa bedarbiais, o dėl to atsiranda didesnis finansinės paramos poreikis ir mažesnės įmonės jos negali suteikti.

*** Danija

Apibendrinimas

Bendras šio tyrimo rezultatas yra tai, kad pasitenkinimo lygis visose keturiose tikslinėse grupėse yra aukštas.

Be to, tyrimas rodo, kad esamas balansas tarp mokymosi mokykloje laikotarpių ir įmonėse praleisto laiko tinka visoms tikslinėms grupėms.

Apskritai tyrimas rodo, kad profesinės sistemos pozicija yra stipri ir tarp studentų, ir tarp mokytojų, ir tarp įmonių ir tarp profesiniu mokymu suinteresuotų subjektų.

Remdamiesi šiuo tyrimu, galime daryti išvadą, kad visose tikslinėse grupėse vyrauja bendra nuomonė, kad profesinio mokymo sistema mūsų krašte paruošia studentus darbo rinkos poreikiams ir suteikia reikalingus įgūdžius.

Bet reikia pabrėžti, kad šis tyrimas neparodo pilno Danijos profesinio mokymo sistemos vaizdo, todėl Danijos partneris taip pat atliko bibliografinį tyrimą, kad būtų galima pateikti rekomendacijas profesinio mokymo sistemos tobulinimui Danijoje.

**** Lietuva

- Ilgesnis praktinis mokymas, daugiau mokymų darbo vietoje, geresnės kokybės programos.
- Profesinio konsultavimo organizavimas pagrindinėje mokykloje.
- Bendradarbiavimo tarp darbdavių ir verslininkų ir mokyklų stiprinimas.
- Įteisinti dualinę sistemą.
- skleisti daugiau informacijos apie dualinį mokymą.
- Atnaujinti profesinio mokymo programas, mokymo bazes, kelti profesijos mokytojų kvalifikaciją.

Apibendrinimas

Mokykla

Kai kuriose šalyse mokymo programos dalinai pasenusios. Reikalavimai darbui keičiasi, todėl būtina atnaujinti mokymo programas. Dėl mokymo programų būtina konsultuotis su darbdaviais.

Labai svarbi dalis yra parengti mokinius darbo interviu ir savęs pristatymui įsidarbinant.

Teorinis mokymas dažnai pernelyg bendro pobūdžio.

Trūksta darbuotojų ar gerai paruoštų instruktorių įstaigose, jie dažnai nesilaiko jiems keliamų reikalavimų. Visi praktikų vadovai turi peržiūrėti mokymų planus. Praktikos vadovai turėtų būti deleguoti į darbo vietas.

Per mažai dėmesio ir pagalbos sulaukia silpnesnių gebėjimų mokiniai. Teikti jiems daugiau paramos.

Būtina rimtai atsižvelgti į mokinių ir darbdavių nuomonę.

Įmonėms

Labai svarbus veiksnys geram praktiniam mokymui yra darbo vieta.

Gera atmosfera darbe. Geri, mieli ir nusiteikę padėti bendradarbiai. Geri santykiai padeda įsisavinti mokymo turinį.

Sudėtingos situacijos pradedamos spręsti tik pradėjus dirbti.

Praktikos metu mokiniams turi būti paskiriamos realios užduotys, jie turi atlikti realius darbus. Mokiniai turi susipažinti su visa įmonės veikla, įgyti techninę kompetenciją, tai suteiks galimybę greitam įsidarbinimui ir darbinei karjerai.

Praktika turi būti atliekama 100 % .

Darbdaviai turėtų parengti mokinius įgyti profesiją, o nesistengtų užpildyti nekvalifikuotų darbuotojų spragas.

Veiklus mokymasis, per praktinių įgūdžių įgijimą.

Visų institucijų bendradarbiavimas. Glaudūs ryšiai tarp mokyklos ir darbo vietos, greitas perėjimas nuo teorijos prie praktikos.

Įmonės turi būti įtraukiamos į mokymo programų rengimą, reaguoti į pokyčius/pažangą.

Pagalba ir parama. Praktikos vadovams kelti kvalifikaciją pedagoginių žinių srityje.

Bendri pasiūlymai

Profesinis mokymas turi judėti į priekį kartu su laiku. Tai reiškia, kad jis profesijos mokytis nusprendusiam jaunimui turi užtikrinti daug galimybių, pvz. per pameistrystę (papildoma kvalifikacija mokiniams, turintiems gabumų teorijai); taip pat užtikrinti galimybes pabaigus profesinį mokymą siekti aukštojo mokslo. Profesinis mokymas turi būti atvira, pralaidi ir lanksti sistema, kurioje būtų įmanomas perėjimas nuo vienos mokymosi krypties prie kitos, o taip pat nuo vienos ugdymo sistemos prie kitos (galimybė įgyti aukštąjį išsilavinimą) per įgytų kompetencijų pripažinimą. Turi būti skatinamas profesinio mokymo patrauklumas, ypač naujose ES šalyse. Didinti praktinio mokymo prieinamumą. Laisvos kvalifikacijos patobulinimo galimybės per perėjimą iš profesinio mokymo sistemos į aukštojo mokslo sistemą. Perėjimo nuo pameistrystės į aukštąjį mokslą ir atvirkščiai galimybių didinimas yra labai svarbus dalykas socialinio teisingumo ir saugumo specialistams. Profesinio mokymo diferencijavimas: a) silpniesiems mokiniams b) normalus profesinis mokymas c) asmenims, kurie gabūs kažkokiam dalykui ir mūsų pareiga atpažinti tuos gabumus.

Tėvų vaidmuo yra probleminis, apie 80 % tėvų nusprendžia kokią profesiją vaikui pasirinkti, nesvarbu, kad tai visai vaikui netinka.

Bendrasis ugdymas mokyklose turėtų būti siejamas su darbo rinka ir esminiais dalykais, kaip matematika, rašyba.

Profesinio mokymo planai turėtų būti pritaikyti besikeičiantiems socialiniams poreikiams.

Turėtų būti subalansuotas teorinis ir praktinis mokymas. Praktinis mokymas turi vykti darbo vietoje, kad mokiniai nuo pat pradžių suvoktų darbo mentalitetą ir išmoktų reikiamų technologijų.

Bendradarbiavimas tarp visų institucijų: mokyklos, darbo vietos ir kitų įstaigų.

Kiekvienam mokiniui baigusiam profesinį mokymą, turi būti suteikiama pakankamai laiko įsisąmoninti naujus keliamus reikalavimus. Daugelyje darboviečių mokiniai tokios galimybės neturi.

Bendradarbiavimo tinklai profesiniame mokyme (darbo vieta, mokykla, įstaiga).

Reikalinga vyriausybės ir darbdavių parama.